KONKURSS

Kõige parem juht on Bo Henriksson

Eesti parim juht 2017 on ABB Eesti kauaaegne juht Bo Henriksson.

▶ 4–5, 21

TELLIJATELE

Ideed kasvavad disainibüroos Ruutu Kuus järjest suuremaks.

▶ Sisustaja

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Reede, 19. mai 2017 nr 96 (5694) **3 eurot**

Kiire ja mugav finantseering

Summa 1000 kuni 25 000 eurot

Kiire - vastus 24 tunni jooksul

Mugav - esita taotlus internetis

Klient valib vastavalt oma vajadusele, kuidas summa kasutusele võtta

Vormistatakse arvelduskrediit

Limiit kantakse krediitkaardile

Laen kuni 5-ks aastaks

77 000 00
info@citadele.ee
www.citadele.ee

Citadele

reklaamitoimetaja Marina Altmaa
tel 667 0161
marina.altmaa@aripaev.ee

Äripäev
19. mai 2017

Uues restoranis MEHED KÖÖGIS

naisi pliidi äärde ei lubata

Seenekesed

Pardifilee

Marmor veiseribid

Pardipesa ja rohelised pannkoogid

Tallinnas Pärnu maantee ja Müürivahe tänava vahel peituvas ajaloolises Hinke tornis on uksed avanud tõeliselt maskuliinse nimega restoran Mehed Köögis, mida juhivad peakokad Martin Ludvig ja Robert Piho. Käisime meestel külas ja uurisime, mida nad siis pakuvad, mille tegemisega naised hakkama ei saa.

Koos Martini ja Robertiga toimetab restoranis veel punt kirglikke toidusõpru, kelle toiduvalmistamise filosoofia on sarnane – pakkuda põhjamaisest köögikunstist mõjutusi saanud värsket, hooajalist, tervislikku ja kvaliteetset toitu. Kuigi kokad peavad enda trumpideks just kuninglikke ja mehiseid liharoogasid – näiteks on menüüs lausa kilone Tomahawki steik otse tulikuumalt Mibrasa grillilt, siis järjest enam katsetatakse ka põnevate vegantoitudega ning rikkalikust valikust leiab neidki. "Lõppude lõpuks on ju tähtis see, et toit oleks maitsev – olgu ta siis loomne või taimne," tõdevad mõlemad kokad.

- **Mehed Köögis. Mehed, miks ikkagi selline nimi?**

Martin: Pikki aastaid koos töötades oleme Roberti ja teiste kuttidega loonud sellise mõnusa olemise, kus uusi toite katsetada. Kui miski ei meeldi, siis saab see otse ka välja öeldud ja pärast veel naljagi visatud – siin pole solvumisel kohta. Ja seda parem on ka lõpptulemus. Sama seltskonnaga meeldib meile aega veeta ka töövälisel ajal, seega on köök ja söögitegemine meie jaoks nagu teistel meestel garaaž, kus koos autot või motikat putitada. Korralik kvaliteetaeg heade sõpradega, mille kaudu leiavad tee restoranimenüüsse või mõnusal grilliõhtul lauale uued ja põnevad toidud. Ja mis puutub naistesse, siis nemad on meile ikkagi suureks inspiratsiooniallikaks ja me oleme neile selle eest väga tänulikud. Pealegi – mõnes kohas võivad ju naised ka mõnusaid toite ja kokteile nautida ning hoopis mehed tööd teha!

"Meil on meestega köögis oma vibe, naised on meile aga inspiratsiooniks ja oleme neile selle eest väga tänulikud!" (Martin)

- **Millest oma menüü kokkupanemisel ja toidutegemisel lähtute? Mida eestlased üldse süüa eelistavad?**

Robert: Nii palju kui on inimesi, on ka eelistusi. Teha tasub aga ikka seda, mis endale meeldib. Meie jaoks on tähtis, et korralikult kõhu täis saaks ja samas oleks ka midagi enamat kui lihtsalt sööming. Meie menüüst õhkub kõige enam põhjamaist kööki, mille tarbeks saame seda kõige värskemat ja kvaliteetsemat kohapealt. Käime Martiniga hommikul vara ise turul, et parim liha ja värske kraam, mis Eestis saada on, otse enda lõikelauale tuua. Värskus on esmatähtis, seega kodumaine tooraine on meie jaoks alati hea toidu aluseks.

"Täiuslikumad road sünnivad koostööst. Kui üks lendab fantaasiaga taevasse, siis teine peab maa peale tagasi tooma!" (Martin)

- **Kuidas punt mehi ühes köögis hakkama saab – kui olulist rolli mängivad siin iseloomuomadused ja tööharjumused?**

Martin: Robert on rohkem jutu- ja mina tegude mees. Tänu sellele meie köök aga nii hästi toimibki. Igal kutil meie köögis on oma roll ja nii ka uute toitude väljamõtlemisel. Ühel võib olla algidee, aga me kõik proovime ja soovitame erinevaid maitseid ja detaile, mida lisada. Robert lendab fantaasia mõttes toitude väljamõtlemisel tavaliselt pilvedes, ma siis tõmban teda veidi maa peale tagasi. Meie menüüs on pearoogade seas just üks sellise leid, mida kambakesi lõbusalt nautida – näiteks kilone Tomahawki steik otse kuumalt Mibrasa grillilt, mis sobib kuni neljakesi koos söömiseks.

- **See kilone steik on kindlasti väga mehine eine! Kas see on teie restorani ainus hitt?**

Robert: Tegelikult sobivad suvisesse aega ka kergemad eined. Üks selle suve hitte on kindlasti külmad supid. Näiteks leiab meie menüüst kerge ja mõnusa kurgi-hapupiima supi. Teiseks lemmikuks on suviti olnud ikka salatid. Tervislikkus ja teadlik toitumine on hetkel väga popp ja seega pannakse palju rõhku ka kalale. Mehed Köögis menüü lemmikumateks eelroogadeks ongi suitsukalasalat kodujuustuga ja ka Pardipesa salat, kust roheluse keskel pesitseb pardimuna. Omal kohal on muidugi ka vegan- ja taimetoidud. Kergus, värskus, värvid ja maitsete sümbioos ongi see, millele rõhku paneme.

"Kui endal plaanis sõpru õhtusöögiga kostitada, siis tasub meile enne külla tulla, sest kui meil vähegi aega on, võib meid tihti saalist külastajatega suhtlemas leida. Eriti meeldib seda teha muidugi chef Pihole. Ehk leiate just meie menüüst uusi mõtteid, mida kodus proovida ja saame mõned nipid kaasa anda," soovitab Martin.

- **Oleme palju soolasest rääkinud. Kas magusat ka saab?**

Robert (naerdes): Oi, magus on kindlasti rohkem Martini teema, nagu vist ka näha on.

Martin: Magustoitude poolest on suvi ju tõeline kuldaeg! Kasutada saab kõiki marju ja aiasaadusi. Meie menüüst õhkub värskust dessertides kindlasti. Leiab nii õhulise mustikakoogi, seenekesed kui ka minu lemmiku – passionikreemi marineeritud rabarberi ja sidrunisorbeega.

Uus restoran Mehed Köögis on avatud aadressil Pärnu mnt 2 – ajaloolise Hinke torni teiselt korrusel.

Peakokk Robert Piho

Peakokk Martin Ludvig

PUHKEPÄEV

Laulu- ja tantsupidu on varsti käes

Tänavune noorte laulu- ja tantsupidu innustab noori Eestisse jääma. Pidu nimega "Mina jään" langeb kokku Eesti Eesti Euroopa Liidu eesistumise algusega ja võiks isegi sümboliseerida Euroopa Liidu ühtsust. ▶ 14

KÜTUSETURG

Kütusemüüjate viimased pingutused

Kütuse jaemüüjad rebivad usinalt klientide ja tanklate nimel, ütles Circle K Eesti juht Kai Realo. Samas on ta kindel, et paari aasta pärast tuleb tanklate ja kaupluste arvu hoopis vähendada, sest nii paljudele kliente ei jätku. ▶ 6–7

INVESTOR

Venemaa vajus põhja, Aasia-India tipus

Trigoni Venemaa fond on miinuses, aga asjaosalised on rahul, sest fond olevat nimetatud lausa maailma parimaks Vene fondiks. Tootluse poolest on aga tabeli magusamas otsas Nordea India ja Aasia fondid. ▶ 22–23

INTERVJUU

Farage: Euroopa ei ole kogu maailm

Eesti on pärast Nõukogude Liidust eraldumist suurepäraselt hakkama saanud, ütles Briti poliitik, Brexiti eestvedaja **Nigel Farage**. Ta mõistab, miks on Euroopa Liit meile oluline, kuid soovitab võtta eeskuju Norrast, mis on küll ka väike, kuid olnud iseseisva riigina ülimalt edukas. Siinsetele ettevõtjatele tuletab ta meelde, et 80% maailmamajandusest on väljaspool Euroopa Liitu ja võiks mõelda globaalsemalt. Farage esineb täna Pärnu juhtimiskonverentsil, kust vahendab otse uudiseid Äripäeva veeb. ▶ 2

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Reede, 19. mai 2017
nr 96 (5694) **3 eurot**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,1127 ▲	0,9001 ▼	9,7573 ▲	63,5276 ▼	31,52 ▼	-0,251 ▼

KONKURSS

Siin on Eesti parim juht 2017!

Pärnu juhtimiskonverentsil avalikustati eile konkursi Eesti parim juht 2017 võitja. Palju õnne, tööstusgigandi ABB siinne juht, kevadel pensionile siirduv Bo Henriksson! ▶ 4–5, 21

◀ **ABB pikaaegne juht Bo Henriksson avaldab oma juhtimistõe: peab oskama kuulata, tänada ja tunnustada.**
FOTO: URMAS KAMDRON

LÜHIDALT

Eesti Energia nõukogu juhib Väino Kaldoja

Eesti Energia nõukogu valis esimeheks ettevõtja Väino Kaldoja, kelle volitused kehtivad kolm aastat.
Kaldoja on Eesti Energia nõukogu liige alates 2015. aasta septembrist. Ta on Silberauto asutaja ja juhatuse esimees, Eesti Suurettevõtjate Assotsiatsiooni juhatuse esimees ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse liige.
Eesti Energia nõukogusse kuuluvad lisaks Kaie Karniol, Einari Kisel, Andres Liinat, Ivo Palu, Ants Pauls ja Danel Tuusis.

Inbank laiendas juhatust

Inbanki juhatusega liitus müügi- ja turundusjuht ja varem Coop Finantsi juhtinud Piret Paulus. Uue juhi Girts Ledinši sai ka tütarettevõte Lätis.
Paulus juhtis kuus aastat Inbanki ja Coop Eesti ühisettevõtet Coop Finants AS. 2016. aasta detsembrist vastutab ta panga müügi- ja turundusvaldkonna eest. Inbanki juhatusse kuulub veel kolm liiget: esimees Jan Andresoo, finantsjuht Marko Varik ja äriprotsesside juht Liina Sadrak.

Müüa Tallinnas pikaajaliselt tegutsenud laia kliendibaasiga toimiv tõlkebüroo.

Lisainfo ja pakkumised palume saata meili aadressile keelesepp@gmail.com

INTERVJUU

Farage Äripäevale: kui usud, siis võitle!

Brexiti eestvedaja, täna Pärnu juhtimiskonverentsil üles astuv Briti poliitik Nigel Farage soovitab mõista, miks Brexit juhtus – ja hakata Euroopast teisiti mõtlema.

VILJA KIISLER
vilja.kiisler@aripaev.ee

Äripäev

Mis seostub teile Eestiga, missugune Eesti teile paistab? Ma olen Eestis varemgi käinud, külastasin Eestit referendumi ajal, kui te olite Euroopa Liidu liikmeks saamas. Ka olen ma Eestis käinud üheksakümnendatel aastatel äriasjus – ajal, mil ma veel poliitikas ei olnud. Nii et ma tean Eestit küll.

Eesti on pärast Nõukogude Liidust eraldumist suurepäraselt hakkama saanud. Iseseisvad riigid teevad ise seadusi ja saavutavad maailmas oma kokkuleppeid, ja teie teete seda paremini kui suurem osa Euroopa Liidu riike. Mõistan hästi Eesti lääneorientatsiooni ja eemaldumist idast. Ma mõistan ka seda, mida Euroopa Liit tähendab Eesti iseseisvusele ja demokraatiale.

Olete end ajalukku kirjutanud seoses Brexitiga. Vaevalt on kahtlust, et Suurbritannia oma 64 miljoni elanikuga saabki üksi hakkama, kuid meil siin on vaid 1,3 miljonit inimest ja ühine piir Venemaaga. Missugust nõu te meile annate? Ma saan tõepoolest täielikult aru, et geograafilise asukoha tõttu on Eestiga teine lugu. Aga vaadake Norrat – nemad on küll ka väikesed, kuid olnud iseseisva riigina ülimalt edukad!

Olete öelnud, et Trump on Euroopale lootuse märk. Mida see tähendab? Ma arvan, et Trump usub ise vägagi rahvusriikide ideesse. Ta mõistab seda, et riigid tahavad omaenese identiteeti ja omaenese valitsust, aga siiski teha ka koostööd Euroopa Liiduga, ja see on kindlasti positiivne.

Missuguseks näete kujunevat USA ja Vene suhteid ja missuguseid järeldusi võiks sellest teha Eesti jaoks? Trump on olnud rahulolematu NATOga ja NATO liikmesriikide panusega ja selles olen ma tema poolel. Ja ma usun kindlalt, et Euroopa Liit, mis praegu ehitab üles oma kaitsevõimet, peegeldab nii mõneski mõttes NATO ülesehitust. Aga ma usun ka, et kuigi Trump on NATO suhtes väga kriitiline, jäävad Ameerika Ühendriigid siiski NATO-le vägagi pühendunuks.

Olete end Brexitiga ajalukku kirjutanud. Kuidas levitada oma sõnumit nii, et sellel oleks vahetu mõju? Brexiti lugu on tähelepanuväärne ja ma räägin sellest homme pikemalt. Pikki aastaid oli Suurbritannia iseseisvuspüüe vähene ja mõjutu. Ma arvan, et nüüdseks on britid omaks võtnud idee, et nad tahavad küll naabritega koostööd teha, kuid mitte nendega ühte sulada. Ja see ongi ju lõpuks see, mida me tahame. Tänaseks seisab Brexit Briti mõttemaailmas kindlal alusel. See saab päriselt teoks. Ma arvan, et Brexit on esimene samm, mis parandab Euroopa riikide koostööd, mis kujuneb, ma usun, igati positiivseks. Mitte ehk niivõrd teie jaoks, kuid eelkõige nende riikide jaoks, kes on olnud "klubi" liikmed pikka aega.

Mida te soovitate liidrile, kelle ideed leiavad ühiskonnas tugevat vastuseisu? Keskendumist ühele kindlale eesmärgile. (Naerab.) Kui sa usud millessegi, siis tuleb selle eest võidelda. Tuleb läbi mõelda oma sõnumid, eriti internetis – internet on paljutki muutnud. Aga äriliidritele ütleksin ma, et 80 protsenti maailmamajandusest on väljaspool Euroopa Liitu. Mõelge rohkem globaalselt ja mitte nii Euroopa-keskselt.

Kui palju on lubatud sellises võitluses valetada? Brexit oli lõppude lõpuks võit senise aparaadi üle ja see saavutati loogiliste argumentidega. Inimesed tahavad elada demokraatias ja teha ise oma seadusi. Inimesed tahavad, et neil oleks rahvuslik identiteet. Ja ühtegi neist asjadest ei saa nad Euroopa Liidu osa olles.

Astute publiku ette Pärnu juhtimiskonverentsil. Miks peaksid juhid teid kuulama tulema, mis on teie sõnum? Vaadake Brexitit. Saage aru, miks see juhtus – ja hakake Euroopa projektist mõtlema teisiti, kui te olete seda seni teinud.

▲ Eesti peaks eeskuju võtma Norralt – küll väikesed, kuid iseseisva riigina ülimalt edukad, soovitas Pärnu juhtimiskonverentsil üles astuv Briti poliitik Nigel Farage . FOTO: EPA

PANE TÄHELE

Pärnu juhtimiskonverents

Toimub 18. ja 19. mail Pärnu Kontserdimajas.
Esinevad näiteks Brexiti eestvedaja Nigel Farage, endine sõjaväepiloot Nick Goodwyn, eelmisel aastal presidendiks pürginud Allar Jõks, idufirma Testlio asutaja Kristel Kruustük jpt.
Vaata lisainfot www.konverentsid.ee

AVA EXPRESS
KOLIMISTEENUSED
Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

FILTER

ENERGIA VESI LAHENDUSED

POWERING INDUSTRY FOR 25 YEARS

19. mai 1992

filter.eu

toimetaja Meelis Mandel
tel 667 0111
toimetajad@aripaev.ee

TUNNUSTUS

Parim juht hakkab end taas

Tööstusfirma ABB tegevust või tegevusetust tunnetame SKP tasemel ja ettevõte panustab eesotsas juhi Bo Henrikssoniga siinsesse juhtimiskultuuri arvatust rohkem.

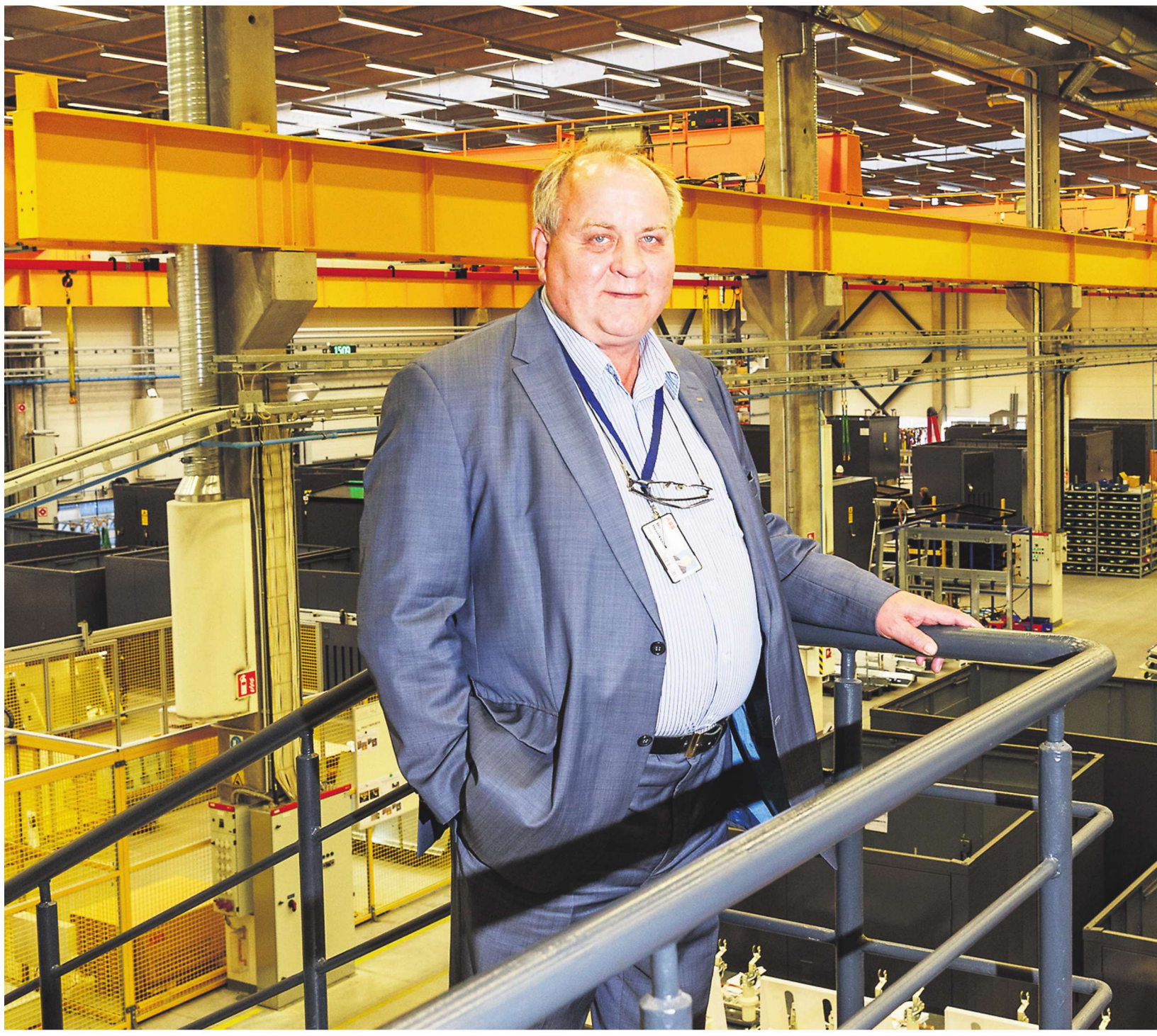

RIVO SARAPIK
rivo.sarapik@aripaev.ee
Äripäev

Nii hindasid parima juhi konkursi žürii liikmed sel aastal võitjaks pärjatud Bo "Bosse" Henrikssoni ning tema meeskonna tööd. Ettevõtte rahvusvahelise töötajaskonna töömeeleolu ja -kultuur väärivad eeskujuks seadmist ning firma panustab jõudsalt siinsete inseneride juurdekasvu. Ettevõte kasvab – kümnendiga suurenes käive 50% võrra 155 miljonile eurole – ja loob töökohti ning seeläbi väärtust.

Asjad on selliseks kujundanud 36 aastat ABBs töötanud ning veerand sajandit ABB Eesti ja Balti ärisid tüürinud Bo Henriksson. Ta vastas levinud teooria "viis aastat ühes ametis ja siis uude firmasse" meeldetuletajatele, et uued väljakutsed on küll tähtsad, kuid neid võib ka oma organisatsioonist leida.

Riski ja sa võidad

"Ettevõte on kasvanud palju ja lisandunud on uusi valdkondi-tegevusi. Kui hakkasin vastutama Baltikumi eest, oli mulle suur väljakutse senised juhid kaasa haarata ning uus meeskond kaasa tõmmata. Viimane suur unistus oli Jürisse tehnoloogialinnaku One Campus ja Ülemiste teeninduskeskuse rajamine. Sellised asjad annavad jõudu ja adrenaliini," rääkis ta. "Ära karda proovimist, mida rohkem suudad proovida, seda rohkem sa võidad," ütleks ta 30aastasele iseendale.

Ehkki ta annab ohjad üle ning 15. mail asus tema kingadesse uus pealik Jukka Patrikainen, Henriksson istuma jääda ei kavatse. Tippjuhi töö kõrvalt on oodanud oma äriideed, mis jäävad IT ja kinnisvara valdkonda. Samuti planeerib ta nüüd rohkem aega iseendale. "Teen nii-öelda restardi ja esimese asjana võtan kaalus alla," vastas Henriksson teise parima juhi kandidaadi, elektroonikatööstust Harju Elekter pikalt tüürinud Andres Allikmäe küsimusele, mida ta nüüd siis tegema hakkab.

Arakas: imetlusväärne saavutus

Kui Allikmäe kirjeldas Henrikssoni kui moodsa elektroonikatööstuse maaletoojat, siis kolmas finalist, EfTEN Capitali juht Viljar Arakas iseloomustas mõlemat konkurenti sõnaga "imetlusväärne".

"Üks intelligentsuse mõõdupuu on kohanemisvõime. Kui mõelda, kui palju on ettevõtlus ja ärimudelid muutunud viimase 20 aasta jooksul ning nad (Henriksson ja Allikmäe – toim) on 20 aastat püsinud sadulas, siis see on eeskujuks nii mulle kui paljudele teistele," selgitas ta.

Peale tehnoloogiliste muutuste jääb selle aja sisse ka näiteks kriis, mis jättis Henrikssonile veerandsajast juhtimisaastast kõige valusamad kriimud. Tuli tegevust koomale tõmmata ja koondada. "Minule on need keerulised asjad. Inimesed, keda see puudutab, nende jaoks on asjad halvasti ja halvad asjad on alati keerulised," selgitas ta. "Tuleb selgitada ja suhelda, et tagasiside ja reaktsioon poleks negatiivne." Just suhtlemine, eriti kuulamine, on üks oskustest, mis vajaks siinsetel juhtidel tema hinnangul harjutamist, ja see kuulub ka tema juhtimise kolme põhitõe hulka. "Pead oskama inimest kuulata, tänada ja tunnustada," nimetas ta. "Kiitust tuleb muidugi jagada nii-öelda lauluväljakul kõigi silme all, aga kriitikat nelja silma all. See on asi, mille vastu tihti eksitakse," täiendas Arakas.

Skaalal ülemus-juht-liider peab Henriksson end liidriks. Teekond osava ja kiidetud liidrini on tema sõnul peale enda kättevõtmise ka juhtide teha. "Mul on olnud väga head ülemused, kes on mind inspireerinud," selgitas ta ja nimetas näiteks Percy Barneviki, kes on legendaarne Rootsi ettevõtja ja juhtis ABB nõukogu aastail 1988–2002. "Võib-olla juhiks ei sünnita, aga sul on lihtsam selleks saada, kui sul on teatud omadused olemas. Siis vaatadki eeskujusid ja õpid veel juurde."

Tahaks Neivelti enda ülemuseks

Kui ta aga saaks valida, kelle alluvuses töötada, valiks ta Eestist näiteks Indrek Neivelti. "Ta on nii huvitav inimene, olen temaga vestelnud ja väga meeldib," kommenteeris Henriksson. Välismaalt valiks ta Tesla rajaja Elon Muski. "Tal on huvitavad ideed."

Kuidas oleks aga iseenda alluvuses töötada? "Oih," vastas ta ja mõtles hetke. "Võib-olla isegi sobiks."

"Pead oskama inimest kuulata, tänada ja tunnustada.

ABB pikaaegne juht Bo Henriksson avaldab oma juhtimistõe

KUULA VEEBIS
Äripäev eetris
Kelle alluvuses ja miks tahaksid töötada Eesti paremad juhid?
www.aripaev.ee/eetris

Juhtimiskonsultant: hea juht on inimlik ja nõudlik

Bo Henriksson ja ABB on eriline näide, kuidas mõni välisfirma Eestis töötab – odava tööjõu kurnamise asemel aetakse Eestist üleilmset äri, ütles Eesti parima juhi konkursi võitja kohta juhtimiskonsultant Mait Raava.

Konkursil Parim Juht 2017 pälvis tiitli ABB pikaaegne juht Bo Henriksson. Kuidas valikut kommenteerite? Kõik on vahvad (finaalis olid lisaks Harju Elektri juht Andres Allikmäe ja EfTEN Capitali juht Viljar Arakas), kuid Bo oleks ka minu valik. Just seetõttu, mida ABB Eestis teinud on.

See ettevõte on eriline näide sellest, kuidas suur lääne ettevõte Eestis toimetab. Näiteks Elcoteq käis ja proovis, nii-öelda kasutas siinset odavat tööjõudu, ja lahkus. ABB on aga käitunud teisiti.

Bo on olnud hea veenja suurkorporatsiooni tasemel, mõelnud suurelt, arendanud Eestis rahvusvahelisel turul läbi löövat äri ning pannud kokku meeskonna, kes seda teha võimaldavad. See pole tegelikult midagi revolutsioonilist, kuid mõjub eriti hästi kiirelt muutuvas maailmas.

Tema enda juhid kirjeldavad teda kui inimlikku ja nõudlikku, mis on tabav kirjeldus heas juhist.

Mida peab hea juht oskama ning kus suunas arenema? Võtmeküsimusi on kolm. Kas püüda ajada globaalset äri, mõnigi firma on Eestist välja murdnud. Teine võimalus on keskenduda nišile ja seal end tippu võidelda. Kolmas teema on juhi suhtlusvõrgustik ja selle kasvatamine. Edu ei sõltu mitte ainult juhtide ja nende töötajate, vaid ka partnerite käekäigust.

Juhtimise keerukusega peab samuti rinda pistma ning siin on Bo samuti eeskujuks ja selle eest teda ka tunnustatakse. Jällegi on see alati juhi laual olnud, kuid varem oli see nii-öelda lukskaup, kuid nüüd baastase.

käivitama

36
aastat töötas Bo Henriksson ABBs, neist 25 Eesti ja Balti äride juhina.

Veerand sajandit ABB Eesti ja Balti ärisid tüürinud Bo Henriksson valiti selle aasta Eesti parimaks juhiks.
FOTO: ANDRES HAABU

ÜKS KÜSIMUS

Milline on hea juht aastal 2017?

ANDRES ALLIKMÄE
Harju Elektri juht

Kindlasti kogenud, äritundlik, ühiskonnatundlik, võibolla inimlikum kui varem.

Aldis läbirääkimistele, näoga ühiskonna poole, inspireeriv.

VILJAR ARAKAS
EfTEN Capitali juht

Üldist retsepti ei ole. Näiteks hea Eesti Raudtee juht ei saa olla hea TransferWise'i juht.

Kindlasti on universaalsed isikuomadused ausus, otsekohesus ja empaatiavõime. Pead olema diskussiooni juhtija ja suutma ehitada konsensust erinevate huvigruppide vahel: aktsionärid, töötajad, hankijad ja konkurendid.

Teine ülesanne on ootuste juhtimine kõikides nendes kategooriates ja siis peab tulema sealt üldpildi juurde kokku. Mis on need ootused ning kuidas sa neid täidad ja ellu viid, see defineerib, kas oled hea juht või ei ole.

MIS ON MIS

Konkurss Parim Juht 2017

Žürii hindas:
- Kandidaadi laitmatu maine ja eetiline käitumine.
- Tema juhitud organisatsiooni/ettevõtte head ja jätkusuutlikud tulemused.
- Persooni panus Eesti elu parandamisse laiemalt kui vaid enda juhitud organisatsioon ja selle loodud lisaväärtus.

Konkursi žürii:
Ene Olle – personalijuhtimise ühingu PARE juht
Meelis Mandel – Äripäeva peatoimetaja
Kristi Malmberg – Postimehe majandustoimetuse juht
Toomas Tamsar – Pärnu Juhtimiskonverentsi programmijuht
Valdo Kalm – Tööandjate Keskliidu volikogu liige
Erkki Raasuke – tiitli Parim Juht 2016 pälvija

Konkursi kandidaadid esitasid lisaks žürii liikmetele personalijuhtimise ühingu PARE, Äripäeva, Postimehe ja Pärnu Konverentside lugejad.

ALLIKAS: ÄRIPÄEV

Žürii kommentaarid Bo Henrikssoni tööle

Ta on rohkem andnud Eesti juhtimiskultuurile, kui me arvame. Lisaks ettevõtte juhtimisele panustab Henriksson ka erinevates ühendustes ja organisatsioonides.

ABB on seetõttu Eestis nii suur, et Bo meeskond on olnud tubli ning kasvatanud selle üheks tugevamaks tootmisettevõtteks, mis meil Eestis on. Kui ABB midagi teeb või ei tee, siis me tunnetame seda ka SKP tasandil.

Sellised ettevõtted nagu ABB on teinud Eesti juhtimiskultuuri arengus meeletu panuse. Lisaks on see tohutu kasvulava juhtide ja inseneride pealekasvuks.

LOE ÄRIPÄEVAST

Pikem intervjuu Bo Henrikssoniga.
29. mai Äripäeva kuukiri Juhtimine

AS EVR Cargo

Oleme rahvusvaheline logistikaettevõte, kelle tegevuse keskpunktiks on raudtee - teostame kaubavedusid, rendime vaguneid ning ehitame ja hooldame veeremit. Anname tööd enam kui 650 inimesele üle Eesti. Ettevõtte 2016. aasta käive oli 52 miljonit eurot. Lähiaastad toovad meile põnevust uute innovaatiliste lahenduste leidmisel ja rakendamisel, mis tooks esile raudteetranspordi eelised nii sise- kui rahvusvahelisel turul.

Seoses äritegevuse arendamisega ootame oma meeskonda

NUTIKAT
FINANTSKONTROLLERIT

Pakume väljakutset
töötada jõuliselt arenevas keskkonnas, panustades uutesse lahendustesse väärika ajalooga ettevõttes. Sul on võimalus koostööd teha professionaalseima meeskonnaga raudteel ja olla juhtkonnale strateegiline partner äriotsuste tegemisel.

Ootame, et näed probleemide taga lahendusi ja usud, et koostöös peitub jõud, oled avatud kaaluma erinevaid võimalusi ning väärtustad arengut.

Peamised tööülesanded:
• finantsanalüüside ja oma valdkonna arendusprojektide läbiviimine;
• ettevõtte sujuva raporteerimise tagamine, selle arendamine;
• eelarve koostamise juhtimine ja finantsprognooside koostamine;
• ettevõtte rahavoogude ja investeeringute planeerimine ning analüüs.

Eeldused:
• kõrgharidus ja vähemalt 3-aastane finantsvaldkonna töökogemus;
• suutlikkus saada aru tervikust ja seda mõjutavatest seosetest;
• heal tasemel eesti ja inglise keele oskus;
• vilunud töövõtted Excelis ja erinevates majandusarvestuse programmides.

Kasuks tuleb eelnev töökogemus transpordi- või tootmissektoris, projekti ja/või inimeste juhtimise oskus ning vene keele oskus.

Kandideerimine CV Onlines või saada CV hiljemalt 26.05. personalijuhile jane.etverk@evrcargo.ee. Lisainfo telefonil: 56 203 609

RMK

RMK on Eesti riigile kuuluva metsa ja teiste mitmekesiste looduskoosluste hoidja, kaitsja ja majandaja. RMK teenib riigile metsa majandades tulu, kasvatab metsauuendusmaterjali ja korraldab metsa- ja looduskaitsetöid. Lisaks loob RMK looduses liikumise võimalusi oma puhke- ja kaitsealadel ja kujundab loodusteadlikkust. RMK-s töötab üle 700 inimese.

RMK otsib konkursi korras

JUHATUSE ESIMEEST

Kelle ülesandeks on RMK juhatuse juhtimine ja RMK pädevusse kuuluvate ülesannete täitmise korraldamine.

Nõuded kandidaadile:
• magistrikraad või sellega võrdsustatud kõrgharidus, soovitavalt metsandusalane;
• metsandusvaldkonna tundmine, teadmised Eesti metsapoliitika hetkeolukorrast ning valdkonna arengu suundumustest ja prioriteetidest;
• teadmised RMK poolt pakutavatest teenustest;
• vähemalt 5-aastane suure organisatsiooni tippjuhi kogemus;
• eesti keele suuline ja kirjalik oskus kõrgtasemel;
• vene ja inglise keele oskus;
• strateegilise mõtlemise ja terviku nägemise oskus;
• empaatiavõime ja emotsionaalne stabiilsus;
• laitmatu äri- ja erialane maine.

Omalt poolt pakume:
• võimalust juhtida professionaalset ja tugevat meeskonda;
• perspektiivikat tööd ja eneseteostusvõimalust arenevas organisatsioonis;
• kaasaegset töökeskkonda;
• teadmistele, oskustele ja töötulemustele vastavat palka.

Kandideerimiseks palume saata CV koos esseega teemal "Visioon RMK juhtimisest" **hiljemalt 15. juuniks 2017** RMK personaliosakonda aadressil Toompuiestee 24, 10149 Tallinn või e-posti aadressile ylle.pallo@rmk.ee märgusõnaga "juhatuse esimees".

▶ Võib ju omada kuskil metsakülas kuut tanklat, kuid üks tankla Tallinna ringteel on palju parem, ütles Circle K Eesti juht Kai Realo Tallinnas Mustamäe tanklas.
FOTO: ANDRAS KRALLA

JAEMÜÜK

Kütusemüüjad relvastuvad võidu

Kütuse jaemüüjad rebivad klientide ja tanklate nimel. "Käib võidurelvastumine ja see pole veel lõppemas," kirjeldas Circle K Eesti juht Kai Realo.

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Äripäev

Jaanuari lõpul vahetasid Olerexi omanikud Andres Linnas ja Anti Moppel päevapealt välja kogu ettevõtte juhatuse. Kui kuni 25. jaanuarini kuulusid ettevõtte juhatusse Alan Vaht, Kristin Kaasik ja Piret Miller, siis sellest kuupäevast alates on Olerexi juhatuses vaid üks inimene, Andres Linnas.

Mai alguses teatas Alexela Group, et endisest Olerexi juhatuse liikmest Alan Vahist saab nende juhatuse liige ja ettevõte kavatseb investeerida jõuliselt maagaasi tanklatesse. Järgmisel päeval teatas Olerex, et ostab neli Mahta Kütuse teenindusjaama. Samal ajal teeb mõlema konkurent Circle K läbi põhjalikku brändimuutust. Muutusi on olnud ridamisi ja lõppu ei näi tulevat.

Circle K juhi Kai Realo sõnul on Eestis elanike kohta selgelt liiga palju tanklaid. Ta lisas, et kuna Eestis müüakse umbes 90% mootorikütust nelja suurima tanklaketi kaudu, on suund turul selline, kus väiksemad tegijad lõpetavad eksisteerimise ja müüvad tanklad suurtele kettidele maha. Ühel hetkel – tõenäoliselt paari aasta jooksul – hakatakse aga tanklate ja kaupluste arvu vähendama, kuna nii paljude jaoks lihtsalt ei jagu kliente, arvab Realo.

"Tanklate arv ei saa olla edukuse näitaja," ütles Realo. Palju olulisem on tanklate asukoht. "Võib ju omada kuskil metsakülas kuut tanklat, kuid üks tankla Tallinna ringteel on palju parem," lisas ta.

CONTRACTOR
STEEL CONSTRUCTIONS

OÜ Contractor pakub teraskonstruktsioonide värvimise teenust.

- Haaveldus terashaavlitega. Vajadusel katmine.
- Värvikamber 15 m x 4 m x 4m, max det. kaal 5 t.
- Kvaliteet vastab nii Soome kui ka Norra standarditele.

tel 50 93 980, www.contractor.ee, info@contractor.ee, Puidu 1, Kohila.

PRANTSUSMAA

Emmanuel Macron pani kokku kvoodivalitsuse

Prantsusmaa president Emmanuel Macron tõi eile avalikkuse ette oma valitsuskabineti, mis koosneb hoolikalt valitud meeskonnast paremalt ja vasakult tiivalt ning kus on ühepalju mehi ja naisi.

Prantsusmaa uues valitsuses on 18 ministrit ja 4 riigisekretäri, kellest mehi ja naisi on võrdselt 11. Valitsuse keskmine vanus on 55 aastat.

Macroni valitsuskabinetti juhib 46aastane Édouard Philippe, keda Prantsuse meedia nimetab Alain Juppé vaimseks pojaks. Presidendi ja peaministri valikute seas, kellest ilmselt edaspidi rahvusvaheliselt rohkem kuulda saame, on näiteks 69aastane vasakpoolne Jean-Yves Le Drian, sotsist endine kaitseminister, kellest uues valitsuses sai välisminister. Või näiteks parempoolne Sylvie Goulard, kellest sai relvajõudude minister.

Siseministriks nimetati endine Lyoni linnapea ja rahvasaadik Gérar Collomb, justiitsministriks tsentrist François Bayrou. Prantsusmaa uus majandusminister on aga endine eurosaadik, parempoolne Bruno Le Maire. Valitsuskabineti üks üllatusliikmeid on vehklemise kahekordne olümpiavõitja ja kuuekordne maailmameister Laura Flessel, kellest Macron tegi spordiministri.

Järgmisel kuul toimuvad Prantsusmaal Rahvusassamblee valimised, mis võivad valitsuses kaardid segi lüüa, kui Macroni partei ei saa 577-liikmelises esinduskogus piisavalt hääli. Prantsuse telekanal BFMTV märkis, et valimistel lüüa saanud ministrid tõenäoliselt valitsusse ei jää.

ÄRIPÄEV.EE

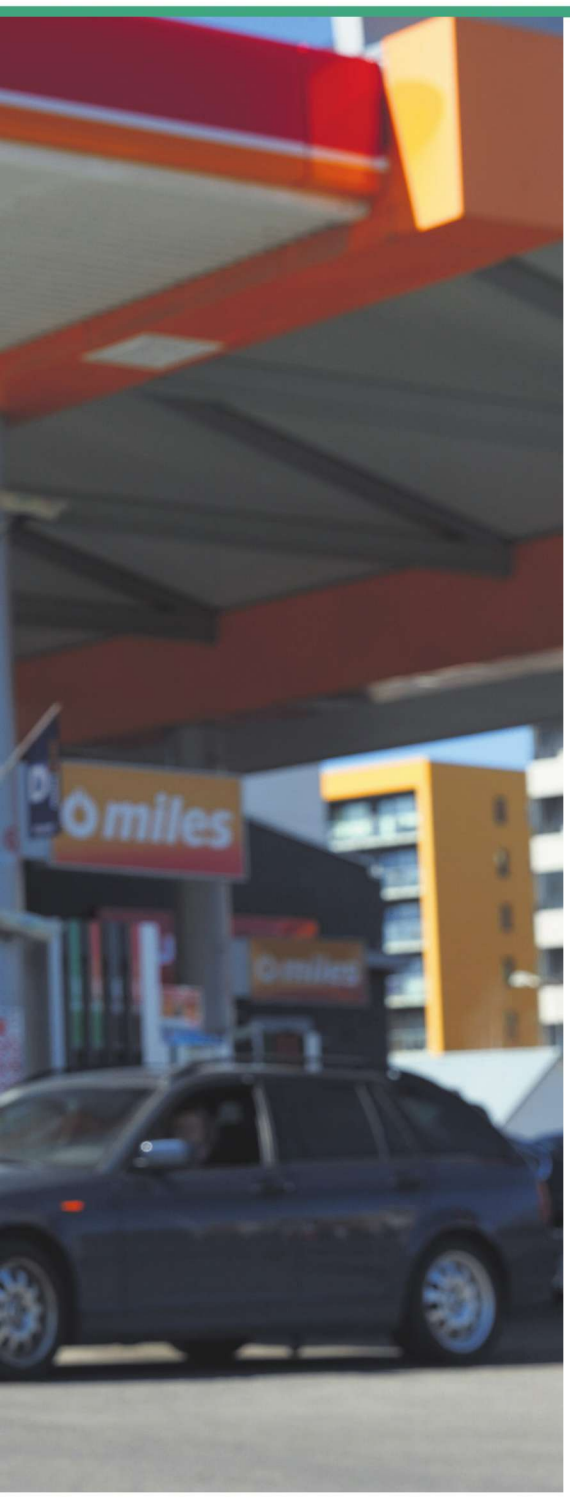

Realo sõnul ei ole Circle K-l praegu plaanis tanklavõrku massiliselt laiendada. Kui, siis ostetakse lähiaastatel juurde 3–4 tanklat. Seda peamiselt sellepärast, et alles eelmise aasta oktoobris ostis Circle K, tollal veel nimega Statoil, 23 jaama kütusemüügifirmalt Premium 7. "Tegeleme usinalt nende kordategemisega ja standarditega vastavusse viimisega," ütles Realo. Lisaks on plaanis investeerida praeguste toodete ja teenuste parandamisse. Näiteks saab mitu Circle K tanklat ja pesulat iseteeninduskassad.

Realo sõnul on turul palju muresid. Näiteks tekitavad probleeme aktsiisitõusud, mis on ajanud kütuse hinna Eestis naaberriikidest Lätist ja Leedust kõrgemaks.

"Oleme kaotanud suure osa transpordiettevõtetest kliente, kes on suured tarbijad. Suur maht on liikunud Lätti ja Leetu," ütles Realo. Ta lisas, et aktsiise otsustati tõsta ajal, mil toornafta hind oli rekordmadal. See on viinud selleni, et nüüd on kütus tarbijale 20 protsenti kallim kui eelmisel aastal, sõnas ta.

Loorberitel ei puhata

Olerexi tegevjuht Piret Miller märkis, et Olerex on kasvanud Eestis kütuste jaemüügi turuliidriks nii tanklate arvult kui ka kütuste läbimüügi mahult. "Me ei plaani jääda loorberitele puhkama," ütles ta ja lisas, et Olerexi arengu- ja kasvustrateegia on jätkuvalt ambitsioonikas. Tema sõnul on kütuseturg põhiolemuses välja kujunenud ja üleostmistega kellelgi enam oluliselt kasvada ei õnnestu. Seega keskendub Olerex lähiaastatel uute kaasaegsete teenindusjaamade ehitamisele.

Miller rääkis, et Eesti turul müüdav kütus tuleb kõikide suuremate turuosaliste tanklatesse ühtedest ja samadest rafineerimistehastest, mistõttu kütus kui kaup nende ärivaldkonnas enam turueelist ei anna ja keskenduda tuleb teistele teenustele.

"Arvan, et praegu on mehitatud tanklatega kütusemüüjatel pisukene eelis tihedas konkurentsis automaattanklakettide ees," ütles ta.

Kütuseturg on Milleri sõnul viimastel aastatel väga aktiivseks muutunud. Ta lisas, et tankla on igapäevaelus möödapääsmatu sihtkoht, kus lisaks kütustele saab teha kiirelt ära ka kõik ülejäänud esmatarbeostud ja isegi nälga kustutada. Selleks aga, et ainult kütust ostev klient oma ostu kiiremini teha saaks, alustas Olerex makseteterminalide paigaldamist tanklatesse.

Tiheda konkurentsi kohta turul ütles Miller, et on veendunud, et klientidel on välja kujunenud oma brändieelistus ja valiku korral kasutatakse just oma meelisbrändi.

Alexela peab veel plaani

Alexela värske juhatuse liige Alan Vaht teatas oma ametisse astumise ajal kuu alguses, et paneb juhatuse liikmena rõhku eeskätt Alexela tanklaäri mahu ja turuosa suurendamisele. Kuidas ta seda tegema hakkab ja millised on Alexela täpsemad laienemisplaanid, Vaht kommenteerida ei soovinud, teatades, et on valmis plaanidest täpsemalt rääkima suvel.

TULEMUSED

Neli võrdset kütuseturul

ettevõte	tanklate arv	käive 2015 mln €	kasum 2015 mln €
Neste	54	238	-5
Olerex	87	223	1,1
Cirkle K	75	215	4,7
Alexela	71	201	-11

ALLIKAS: INFOPANK.EE

20%

kallim kui mullu samal ajal on kütus tarbijatele, ütles Circle K Eesti juht Kai Realo.

PARKIMINE

Eesti idul Aasias miljonitehing

Eesti idufirma Barking sõlmis frantsiisitehingu Hiina partneritega, et käivitada oma teenus Hongkongis ja laieneda regiooni suurlinnadesse – Pekingisse, Shanghaisse ja Chengdusse, teatas ettevõte.

Barking on 2015. aastal loodud mobiilirakendus, mis annab autojuhtidele võimaluse parkida avalikkusele suletud parkimiskohtadele asutuste ja korteriühistute parklates ning eraparklates. Kui Eesti parkimise kogukäive on hinnanguliselt 15 miljonit eurot aastas, siis Hiinas hinnatakse ainuüksi parkla haldamise aastast käibe mahtu 6 miljardile eurole, märkis ettevõtte tegevjuht Kustas Kõiv. Ta lisas, et Hiinas on sõidukeid 180 miljonit ja parkimiskohti vaid 50 miljonit. Eriti suur on parkimiskohtade puudus Hongkongis, kus parkimiskoht maksab ligi 300 000 eurot.

Barkingul on üle 4000 parkimiskoha Eestis, Budapestis, Riias, Kiievis ja Helsingis.

Barkingusse on 200 000 eurot investeerinud Rain Lõhmusele kuuluv Lõhmus Holding just eksporditurgudele liikumiseks ja turundamiseks.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Palgatöötaja tulu kasv jätkub

Palgatöötaja teenitud kuu keskmine brutotulu oli eelmisel aastal 1073 eurot, teatas statistikaamet. Brutotulu kasv jätkus samas tempos (6%) kui varasematel aastatel, kuid tulusaajate arv vähenes.
Palgatöötaja keskmine brutotulu jäi vahemikku 900–1200 eurot kuus. Üle tuhande euro kuus teenis brutotulu Harju, Tartu, Hiiu ja Rapla maakonna palgatöötaja, vaid Ida-Viru maakonnas teeniti kuus alla 900 euro.

Presidendi puhkeaega ei hüvitata

Riigikogus läbis esimese lugemise eelnõu, millega loobutakse presidendi puhkusest ja selle hüvitamisest.
Regulatsioon on kehtinud üle 20 aasta, kuid selle aja jooksul ei ole ükski riigipea oma puhkust välja võtnud, kommenteeris põhiseaduskomisjoni liige Anneli Ott, kelle sõnul maksti seetõttu presidendile ametiaja lõppedes korraga välja mitme kuu puhkusehüvitis. Näiteks president Toomas Hendrik Ilves sai ametiaja lõpus üle 30 000 euro puhkusehüvitist, nentis Ott.
Oti sõnul ei tähenda see, et president ei tohi üldse puhata, vaid seda, et tal on võimalus puhata siis, kui ametikohustused seda võimaldavad ning et ta peab olema valmis täitma viivitamatult olulisi riiklikke ülesandeid.

Terasetootja laieneb Narvas

Fortaco Group otsustas laiendada Fortaco Estonia tootmist, rajades Narva uue 10 000 m² põrandapinnaga tootmishoone.
Lähiaastail on Fortacol plaanis Eestisse investeerida 10 miljonit eurot. Plaanis on rajada uus masinakeskus ning soetada keevitusroboteid. Tootmishoone ehitus on kavandatud kahte etappi, esimene etapp valmib järgmisel suvel, teine 2019. aasta alguses. Pärast laienduse valmimist annab Fortaco Estonia tööd 150 uuele töötajale.

POLIITIKA

Mihhail Korb sõlmis Venemaaga koostööleppe

Eile sõlmis riigihaldusminister Mihhail Korb piiriäärsete alade foorumil Pihkvas Eesti ja Venemaa piiriäärsete alade ning piiriülese koostöö edendamise kokkuleppe.

Leping võimaldab lahendada Eesti ja Venemaa piiriülese koostöö küsimusi, näiteks reisiliikluse ja kaubavahetuse korraldamist ja hädaolukordadele reageerimist. Piiriülene koostöö on väheseid valdkondi, mis on jätkuvalt edukas ja toimib kohalike omavalitsuste, organisatsioonide ja MTÜde vahel, märkis rahandusministeerium.

▲ **Riigihaldusminister Mihhail Korb.** FOTO: ERIK PROZES

Koostööd toetab Euroopa Liidu naabruspoliitika, mille kaudu eraldatakse aastatel 2014–2020 selleks 16,8 miljonit eurot. Samalaadse lepingu on Venemaaga sõlminud ka Soome.

Eesti ja Venemaa piiriülene koostöö on üks valdkond, kus tehniline koostöö on jätkunud pärast 2014. aastal alanud Vene-Ukraina konflikti. Eesti ja Venemaa piiriülese koostöö lepingut on ette valmistatud aastast 2006 ja eelnõu kiitis valitsus heaks juba 2013. aastal.

ÄRIPÄEV.EE

Horizon Tselluloosi ja Paberi AS

Rahvusvahelisse Tolaram Gruppi kuuluv Horizon Tselluloosi ja Paberi AS on tselluloosi ja jõupaberit tootev edukas ettevõte Eestis aastakäibega 50 miljonit eurot. Viimase kümne aasta jooksul on ettevõte teinud investeeringuid tootmisse ja puhtama keskkonna loomisse üle 100 miljoni euro ning pälvinud tunnustamist kui välisinvestor. Meie tooted põhinevad 100% okaspuidu pikakiulisel tselluloosil – toormaterjalil, mis on tõstnud Põhjamaade pakkepaberi kvaliteedi maailmatasemeni. Ettevõte ekspordib kogu oma toodangu enam kui 60 riiki ja on tööandjaks enam kui 400 inimesele.

Vaata ka **www.horizon.ee**

Horizon Tselluloosi ja Paberi AS võtab tööle

TEHNOLOOGI

Tehnoloogi peamised tööülesanded on osaleda paberivabriku juhi alluvana tootmisprotsesside kvaliteetses ja efektiivses planeerimises ning juhtimises, paberivabriku tootmise igapäevase töö korraldamises ja jooksvate probleemide lahendamises vabriku erinevates tootmisosakondades (jahvatus, keemiline töötlemine, paberimasinatsehh, valmistoodangu ladu). Asendab paberivabriku juhti tema äraolekul.

Nõudmised kandidaadile:
- üldteadmised majandusest, planeerimisest, töö juhtimisest ja seadmete töökorra nõuetest
- organiseerimisvõime
- analüütiline lähenemine, probleemi analüüsi ja probleemide lahendamise võime
- hea inglise ja eesti keele oskus, vene keele oskus suhtlustasemel
- juhtimisoskused
- suhtlemisoskus
- enesekindlus

Eelised:
- kõrgharidus (bakalaureus) inseneriteadustes, keemiatehnoloogias, metsatööstuses
- töökogemus tselluloosi ja paberitööstuse valdkonnas
- teadmised tselluloosi ja paberi valmistamise tehnoloogiast

CV ja kaaskiri (soovitavalt inglise keeles) palun saata e-postile **info@horizon.ee.**
Kandideerimise tähtaeg **24.05.2017.** Info telefonil **686 7527.**

MAKSUD

Toomas Luman: Sven Sester tekitab skisofreenilist jama

“25 aasta jooksul pole kindlasti Eesti valitsuses olnud sellist skisofreenilist jama kui praegu,” ütles kaubandus-tööstuskoja juhatuse esimees Toomas Luman.

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee
Äripäev

Nimelt on Lumani sõnul praegu olukord, kus terve ettevõtlusmaailm on panditulumaksu kehtestamise tõttu tagajalgadel, ent rahandusminister Sven Sester ei võta kedagi kuulda.

“Ma kujutaks ette, kui üks ettevõtja või organisatsioon pole olukorraga rahul, aga praegu on olukord, kus ei leidu kedagi, kes ei arvaks, et olukord on skisofreeniline. Ja selle peale ütleb rahandusminister, et ei – me teeme teile ju olukorra hoopis paremaks,” rääkis ta.

Luman tõi näiteks olukorra, kus tema ja kaubanduskoja tegevjuht Mait Palts kohtusid Sesteri ja rahandusministeeriumi asekantsleri Dmitri Jegoroviga. “Hiljem võtsin kolleegidele kokku, et eile toimus kaks kohtumist – mina kohtusin Paltsiga ja Sester kohtus Jegoroviga. Miks need kaks kohtumist samas ruumis toimusid, jäi mulle arusaamatuks,” ütles ta. “Ma pole enne sellist rahandusministrit kohanud, kellega ei saa üldse rääkida. Ta ei aja sisulist juttu,” lisas ta.

Mingist laenuandmisest ei saa rääkida

Kuigi valitsuse läbi surutavas maksupaketis on Lumani sõnul palju jaburusi, on tõeline kurioosum just panditulumaks. Ta selgitas, et kui vaadata kehtivaid riigikohtu lahendeid juhtumitest, kus on väidetavalt kontsernisiseste laenude sildi all tegelikult toimunud kasumi väljaviimine, siis selgub, et neis juhtumites ei saagi mingisugusest laenuandmisest rääkida. Nimelt pole mitte üheski kontrollitud juhtumis laenule seatud tagatist.

TASUB TEADA

Panditulumaks pahandab ettevõtjaid

Üleeile läks riigikogus kümnete teiste seaduseelnõude seas esimesele lugemisele panditulumaksu kehtestamist hõlmav eelnõu. Selle järgi kehtestataks 20% panditulumaks laenudele, mida tütarettevõtted annavad emaettevõttele.

Eesmärgiks on tõkestada kasumi väljaviimist laenu sildi all. Seadus on saanud ettevõtjatelt tugevat kriitikat.

Näiteks nimetas NG Investeeringute juht Jüri Käo panditulumaksu kõige kahjulikumaks maksumuudatuseks üldse.

> **Keegi teeb meeleheitlikult tööd selleks, et osa kahtlaseid tehinguid teinud ettevõtteid saaks väita, et enne oligi olukord segane.**
> **Toomas Luman**

“Kui lähete rahaasutusse ja küsite laenu, siis enne, kui teile hakatakse rääkima intressidest või laenu pikkusest, küsitakse teilt, mida te pakute laenu tagatiseks. Sellest hakkab kogu rahalise tehingu sisu pihta, mida nimetatakse laenuks,” rääkis Luman. “Ehk siis need tehingud pole kunagi laenud olnud ja kehtiv õigusruum ei lubagi seda teha,” lisas ta. Seega ei keela keegi tütarettevõtetel tehinguid sooritada, kuid niipea, kui laen on antud, tuleb neil see oma kapitalist maha arvata ja seejärel selle pealt tasuda ka tulumaks.

Seetõttu jääb Lumani sõnul arusaamatuks, mille vastu Sester võitleb. “Mul jääb hoopis teine skisofreeniline mulje – keegi teeb meeleheitlikult tööd selleks, et osa kahtlaseid tehinguid teinud ettevõtteid saaks väita, et enne oligi olukord segane,” rääkis ta. Tegelikult peaks aga maksuamet asjaga tegelema, ent Lumani sõnul keelduvad Sven Sester ja rahandusministeeriumi asekantsler Dmitri Jegorov kategooriliselt maksuametit tööle panemast, kuna see töö pidavat keeruline olema. “Kuidas see saab keeruline olla, kui on olemas kehtivad riigikohtu lahendid?” küsis Luman.

Ta lisas, et Sester võtku vaevaks seletada, mida ta teeb ja miks, kuna seni pole rahandusminister seda Lumani arvates teinud.

▲ **Kaubandus-tööstuskoja juhatuse esimees Toomas Luman ütles, et maksumuudatuse asemel tuleks maksuamet tööle rakendada.** FOTO: TIIT BLAAT / EKSPRESS MEEDIA / DELFI

AUTOTURG

Amservil turust kaks korda hoogsam müük

Amserv Grupp investeeris lõppenud majandusaastal klienditeenindusaladesse ja juurdeehitustesse ligi 2 miljonit eurot.

Kontserni 10% kasvanud müügitulu ületas 126 miljonit eurot ja puhaskasumiks kujunes 1,3 miljonit eurot, selgub majandusaasta aruandest.

Mullu võeti Eestis esimest korda arvele 26 227 uut ning 11 633 kasutatud sõiduautot ja tarbesõidukit ehk 9,9% rohkem kui aasta varem. Amserv Grupi tegevjuhi Rene Vareki sõnul õnnestus Amservil turust kaks korda kiiremini kasvada ja ettevõte müüs nii Eestis kui ka Lätis ligi 20% rohkem autosid. Kõige jõulisemalt kasvas keskklassi segment. Vähenes maasturite ja luksusautode osakaal, kuigi absoluutnumbrites müüdi ka neid varasemast enam.

Sel aastal jätkatakse investeeringute tegemist ja üle neljandiku 546 000eurosest investeeringute mahust suunatakse tarkvaralahendusse.

Ettevõtte tegevjuhi sõnul on sel aastal fookuses tööprotsesside tõhustamine, kulude optimeerimine, laovarude juhtimine ja käibe kasvu kiiruse tõstmine.

Amserv Grupp prognoosib, et tänavu müüakse Eestis 29 000 uut sõiduautot, mida on 10,9% rohkem kui möödunud aastal.

ÄRIPÄEV.EE

450

töötajat on palgal Amservis, autosalonge on Eestis ja Lätis kokku 11.

MASKU

Vaata kohe 2017 aiamööbli kataloogi **masku.ee**

AIAPIDU MASKUS!

RANNATOOL KAUBA PEALE!

DALLAS KOMPLEKT
Luksuslik komplekt kvaliteetsest polürotangist.
1895 € (2895 €)

TOURS NURGADIIVAN
Polürotangist suur ja mõnus nurgadiivan koos kõrge lauaga.
795 € (1595 €)

MADISON NURGADIIVAN
Moodulitest koosnev diivan. Vali oma kombinatsioon!
595 € (795 €)

HAMPTON KOMPLEKT
Mõnus klassikaline komplekt, kõrge seljatoega diivan ja toolid.
1995 € (2682 €)

COUNTRY 3-KOHALINE DIIVAN
Klassikaliselt stiilne ja mugav diivan.
695 € (995 €)

PARIS SÖÖGIKOMPLEKT
Ümmargune laud + 4 virnastatavat tooli.
449 € (735 €)

MONACO SÖÖGIKOMPLEKT
5 reguleeritavat tooli + tiikpuidust ümmargune laud (140 cm).
1395 € (2129 €)

MODE MOODULSARI
Pane moodulitest kokku sinu ruumi ja vajadustega sobiv aiakomplekt.
Kiirusta, nüüd Mode'i moodulid **–25%**

* üle 400.– aiamööbli ostudele Airbed'i rannatool kauba peale. Soodustused kehtivad Masku kauplustes 19.05.–15.06.2017.

Masku Tallinn
Smuuli tee 43 / Peterburi tee 62a, Tallinn
E–R 10–20, L 10–18, P 10–16
Tel: 633 8929

Masku Tartu
Jõe Keskus, Sõbra 58, Tartu
E–R 10–20, L 10–18, P 10–16
Tel: 776 3067

MASKU
masku.ee

KOHTUASI

Kolme Õe ja Äripanga vaidluses toim

Tallinna ühe tuntuima hoone ja hotelli Kolme Õe ümber kasvanud tüli harutati üleeile kohtus, kus endisel Tallinna Äripanga laenuosakonna juhatajal oli mäluga halvasti, hagejad aga eitasid, et oleks tunnistajale koostöö eest raha pakkunud.

▶ Hotelli Kolm Õde ümber toimuva tsiviilvaidluse kohtuistungil olid tunnistajana kohal endine Tallinna Äripanga laenuosakonna juhataja Oleg Afanasjev (paremal), kostjate Tallinna Äripanga ja TBB Liising esindaja, vandeadvokaat Viktor Särgava (paremalt teine) ning hageja esindajad, Lextali vandeadvokaadid Marko Poola ja Olavi-Jüri Luik. FOTOD: ANDRAS KRALLA

KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee
Äripäev

Väidetavate kantimistehingute tõttu Tallinna Äripanga, panga tütarfirma TBB Liisingu ning ekspolitseiniku, praegu kinnisvaras tegutseva Veiko Kulla ettevõtte Petramark OÜ vastu esitatud hotelli Kolm Õde tagasivõitmise nõude ja/või kahju hüvitamise nõude asjas toimus esimene kohtuistung, millel kuulati hagejapoolseid tunnistajaid.

Peamine küsimus oli, kas endine TBB Liisingu juhatuse liige ning Tallinna Äripanga laenuosakonda juhtinud Oleg Afanasjev on hageja esindajatele näidanud ja kirjeldanud e-kirju, mis tõendavat Äripanga plaani hotelli kinnistu ülevõtmiseks ning ühe Veiko Kulla allkirjaga lepingu võltsimist.

Kui tunnistaja Afanasjev kurtis kehva mälu üle ning enda kinnitusel ei mäletanud, et oleks selliseid kirju näidanud, siis ülejäänud kolm tunnistajat kinnitasid toimunut. Samuti tunnistajana kohtus esinenud hagi taga olev Irina Wientjes esitas kohtule ka sõnumivahetusprogrammi Viber kaudu toimunud vestlused Afanasjeviga.

Pakuti raha

Afanasjev märkis kohtule, et hageja on talle neljal korral pakkunud raha, et ta nendega koostööd teeks ja jagaks infot Äripanga vastu. Korra pakkunud raha Lextali büroos advokaat Olavi-Jüri Luik, korra Irina Wientjes isiklikult ja teist korda ühe tuttava kaudu ning neljandal korral Irina Moskva sugulased. "Siin oli punane joon minu jaoks, ma ei kauple pangasaladusega ja ma ei taha selles asjas mitte kellegi kasuks töötada," lausus Afanasjev.

Luik ja Irina Wientjes ütlesid, et ei ole Afanasjevile raha pakkunud. "Ma ei paku kellelegi raha, see on välistatud," sõnas Wientjes. Luige arvates võis Afanasjev asjast valesti aru saada.

Tunnistajate ärakuulamise järel toimus tsiviilasjades üsna erakordne tunnistajate vastastamine, kus nad üksteise juuresolekul pidid kirjeldama samu episoode ja vastama küsimustele. Ka siin jäi Afanasjev kehva mälu taktikale truuks.

Lisaks võttis kohus menetlusse kostjaid Tallinna Äripanga ning TBB Liising esindava Laus & Partnerite vandeadvokaadi Viktor Särgava esitatud vastuhagi. Samuti otsustas kohus samade kostjate taotlusel üle kuulata Tallinna Äripanga nõukogu liikme, Laus & Partnerite vandeadvokaadi Madis Kiisa ja kostja Petramarki juhatuse liikme Veiko Kulla. Kohtuistungid jätkuvad septembris.

Paralleel Autorollo asjaga

Hagi esitas suvel Harju maakohtusse Osaühingu Johnny H.W. (endise nimega Kolm Õde) pankrotihaldur Veli Kraavi ja hagi nõue on ligi 5,9 miljonit eurot, millest pea 5,5 miljonit on põhinõue.

▶ Tallinna Äripanga laenuosakonda juhtinud Oleg Afanasjev ütles, et Irina Wientjes pakkus talle koostöö tegemise eest raha. Irina Wentjes vastas, et sellist asja pole olnud.

> **Siin oli punane joon minu jaoks, ma ei kauple pangasaladusega ja ma ei taha selles asjas mitte kellegi kasuks töötada.**
> Tallinna Äripanga laenuosakonda juhtinud Oleg Afanasjev

Hageja esindaja, Lextali vandeadvokaat Olavi-Jüri Luik tõi asja keerukuse ja mahukuse poolest paralleele Autorollo juhtumiga. Lisaks tsiviilvaidlusele on Äripäevale teadaolevalt algatatud hotelli ümber toimunuga seoses kaks kriminaalasja.

Nii märkis ka tunnistajana kohtuistungil ütlusi andnud Lextali vandeadvokaat, varem majandusasjade prokurörina töötanud Kristi Rande, et tema koostatud on kaks kuriteoteadet. Üks Petramarki ja teine Tallinna Äripanga tegevuse kohta.

Hagi ja kriminaalasjade algatamise taga on Irina Wientjes, kes on Kolme Õe hotelli omanud hollandlasest ärimehe Johannes Wientjesi eksabikaasa. Ehkki hotell kuulus Eesti ettevõtte kaudu Johannes Wientjesiga seotud Hollandi firmale, siis raha hotelli ostuks tuli Irina Wientjesi sugulastelt.

Juba 2013. aastal tuli Johannes Wientjesi eraisiku pankrotiprotsessis välja, et suulise kokkuleppe alusel sai ta hotelli ostuks 4,5 miljonit eurot Venemaa riikliku VTB Panga asepresidendi Pavel Kosovi abikaasalt Julia Kosovalt, kes on Irina Wientjesi tütar.

Saadud rahast oleks 2009. aastal piisanud nii hotelli ostuks kui ka Sampo panga ees olnud kohustuste täitmiseks. Millegipärast Johannes Wientjes toona pangale võlgu ära ei maksnud ning kui laenu tagasimaksetega tekkisid raskused, leidis ta laenude refinantseerijaks Tallinna Äripanga.

Veiko Kulla firma ostis nõude

Kuid raskused laenu tagasimaksetega jätkusid. Siin sekkus Kulla firma Petramark, kes ostis Äripangalt ühe nõuetest välja ja omandas ka ühe hotelli kinnistu hüpoteekidest. Seejärel algatas Petramark OÜ täitemenetluse Kolm Õde OÜ vastu.

Täitemenetluses toimunud enampakkumisele ilmus aga Johannes Wientjes ühe oma teise ettevõttega Wientjes Consultancy, kes tegi Petramarkist parema pakkumise.

Enampakkumise võitnud firma Wientjes Consultancy kuulus toonaste abikaasade Irina ja Johannes Wientjesi ühisvara hulka. Johannes Wientjes kui Kolm Õde OÜ juhatuse liige vaidlustas aga enampakkumise ning võitis selle hagi Harju maakohtus märtsis 2013. aastal.

Harju maakohtus leidis, et Kulla firma Petramark OÜ oli omandanud Tallinna Äripangalt realiseeritava hüpoteegi tühise dokumendi alusel. Petramark esitas 2013 aprillis Tallinna ringkonnakohtusse apellatsioonkaebuse.

us esimene istung

Erakordne: vandeadvokaat valis arestimaja

Hotelli Kolm Õde varasema omanikfirma pankrotimenetluses vandeadvokaat Tanel Mällasele Harju maakohtus määratud kolme päeva pikkune arest sai aprilli lõpul kinnituse ka ringkonnakohtus.

Eestis on see esmakordne juhtum, kus vandeadvokaadist endine ettevõtte juhatuse liige keeldub pankrotihaldurile ning kohtule teavet väljastamast ning valib tsiviilasjas pigem Rahumäe teel asuvasse arestimajja mineku.

Veebruaris määras Harju maakohus vandeadvokaat Mällasele pankrotimenetluse takistamise eest kolme päeva pikkuse aresti. Mällas esitas seepeale ringkonnakohtusse määruskaebuse, kuid teise astme kohus jättis maakohtu otsuse muutmata. Mällas saab määruskaebuse esitada riigikohtule.

Läinud aasta oktoobris viitas Mällas Johnny H.W pankrotihaldur Veli Kraavile saadetud kirjas, et ta on otsapidi kriminaalasjas sees ning talle heidetakse ette võlausaldajate huvide kahjustamist. Kirjas märkis Mällas, et tema valduses on originaaldokumendid Wientjes Consultancy OÜ (Johnny H.W. suurim võlausaldaja) nõuete loovutamise kohta kolmandatele isikutele.

Pankrotihaldur soovis neid dokumente näha, kuid novembris toimunud pankrotitoimkonna koosolekul rääkis Mällas juba, et neid originaaldokumente ei olegi enam tema valduses. Ta enda sõnul küll teab, kelle käes need on, kuid ei ütle seda.

Jaanuaris rahuldas Harju maakohus osaliselt pankrotihalduri taotluse tõendite kogumiseks ning kohustas Mällast ning Veiko Kullat väljastama kõik nende valduses olevad asjasse puutuvad lepingud.

Pankrotihaldur Kraavi tõi kohtule esitatud taotluses esile, et Mällase ja Kulla väitel on osa võlausaldajaid fiktiivsed ning nõuded võltsitud. Kui see tõele vastab, võib olla tegemist kuriteoga.

Kui aga need väited tõele ei vasta, siis on piisav alus eeldada, et üritatakse koostada võltsitud nõuete loovutamisi ning ka see võib olla kuritegu.

Taotlus aresti kohaldamiseks

Kuna nii Mällas kui ka Kulla vastasid kohtule, et nende valduses ei ole nõutud lepinguid, siis esitas Kraavi veebruaris kohtule taotluse, milles palus pankrotimenetluse otsese takistamise tõttu kohaldada Mällase suhtes aresti. Takistamine seisneb selles, et Mällase väitel on tema käes olulised originaaldokumendid, kuid samas keeldub ta neid ka kohtu nõudmisel väljastamast, samuti keeldub ta koostööst pankrotihalduriga.

Mällase käitumine on seda hämmastavam, et tal endal on samuti pankrotihaldurina tegutsemise õigus ning pankrotiseadus peaks tal olema vägagi selge. Lisaks on Mällas advokatuuri kutsesobivuskomisjoni asendusliige.

Maakohus asuski seisukohale, et Mällas rikub pankrotiseaduses sätestatud kohustusi ja takistab pankrotimenetlust teabe andmata jätmisega. Kohus määras talle kolme päeva pikkuse aresti ning kui kohtumäärus peaks jõustuma, tuleb Mällasel minna Tallinnas Rahumäe teel asuvasse arestimajja.

"Käimasolevat kohtuasja ma kommenteerida ei saa. Siiski kinnitan, et esitan kohtule määruskaebuse," vastas Mällas maakohtu esitatud määruse järel märtsis Äripäeva kommentaaripalvele.

◀ Tallinna vanalinna hotelli Kolm Õde omanikuvahetused on Tallinna Äripangale toonud üle 5 miljoni euro suuruse tsiviilnõude.

Kohtuvaidluse ajaks oli täitemenetlus peatatud. Wientjeside abielulahutuse, ühisvara jagamise ning Johannes Wientjesi kui eraisiku pankroti segaduste ajal sai 2013. aasta juunis osaühingu Kolm Õde osade omanikuks Kulla firma Petramark.

Lahutus, pankrot ja uus omanik

Kulla kutsus seejärel Johannes Wientjesi osaühingu Kolm Õde juhatusest tagasi ja määras uueks juhatuse liikmeks vandeadvokaat Tanel Mällase, kes omakorda kutsus Johannes Wientjesi poolt juba esimeses astmes võidetud hagi kohtust tagasi.

Kohtutäiturile esitati juulis 2013 taotlus täitemenetluse lõpuleviimiseks ja hotellikinnistu üleandmiseks Kulla firmale Petramark. Sellele taotlusele oligi lisatud 15. aprilli 2013 kuupäeva kandev "Ostja õiguste loovutamise leping".

Sama aasta oktoobris vahetas hotellikinnistu uuesti omanikku ja praeguseni kuulub see Äripanga tütarettevõttele TBB Liising. Hotelli operaator on Tallinna Äripanga juhatuse liikmete lastele kuuluv 3S Group. Ettevõtte omanik on Tallinna Äripanga ühe omaniku Andrei Žukovi kaksikutest tütred Anna ja Maria Žukova, endise Tallinna politsei mõrvarühma juhi ja praeguse Tallinna Äripanga juhatuse liikme Sergei Elošvili poeg Roman Elošvili ning Tallinna Äripanga juhatuse liikme Tatjana Levitskaja poeg Aleksei Savinov.

Wientjeside abielulahutuse ning ühisvara jagamise järel on Irina Wientjesi ettevõte praegu Johnny H.W. suurim võlausaldaja ning kohtusse esitas hagi ettevõtte pankrotihaldur Veli Kraavi.

Kohtusse pöördumise põhjus oli, et Tallinna Äripank ja pangaga seotud isikud on väidetavalt hagejalt jõuga ning kantimistehinguid kasutades võtnud umbes 2 miljoni suuruse võla eest enam kui kaks korda rohkem väärt hotelli.

8.–21. maini

Ladu tühjaks!

Üle 150 Äripäeva, Imelise Ajaloo ja Imelise Teaduse raamatu kuni 80% soodustusega

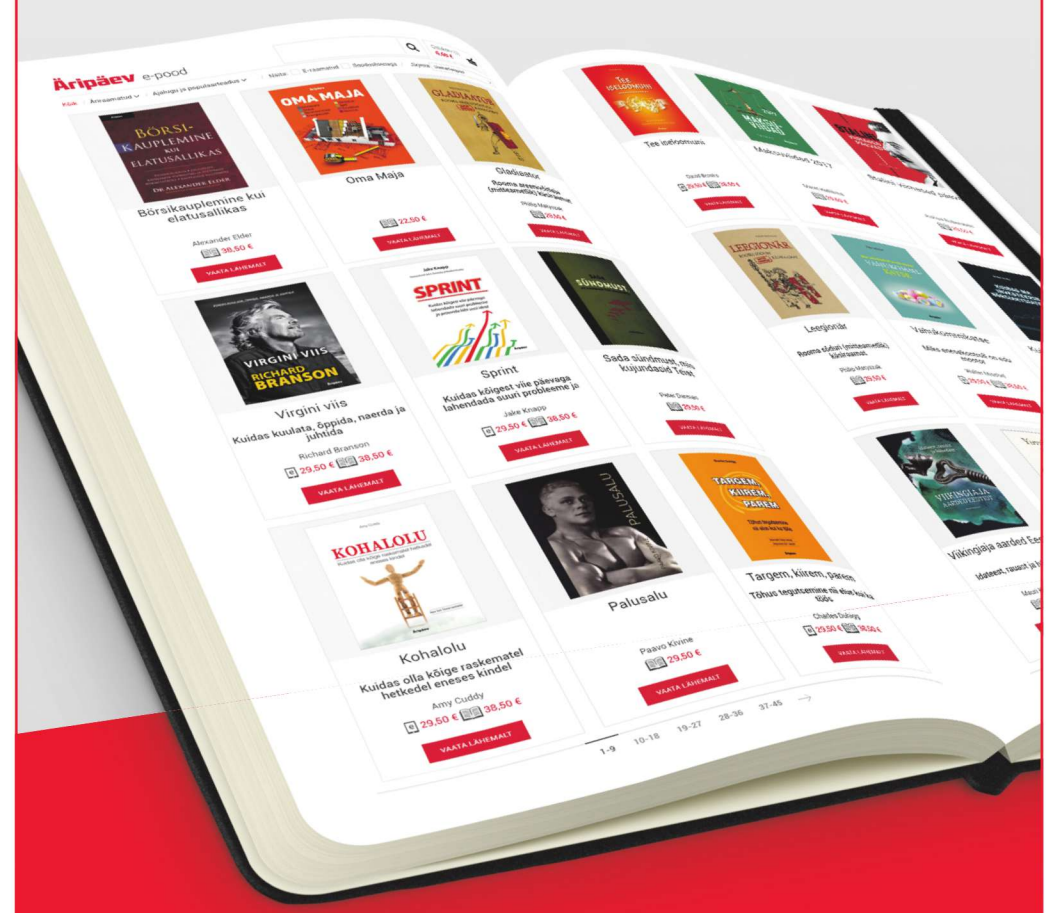

Tule ostma

pood.aripaev.ee/raamatud/soodushinnaga

Seminar
7. juuni 2017
Lutheri masinasaalis

Lutheri vabriku
MASINASAALIST MOODSAKS ÄRIMAJAKS

Lutheri Ärimaja näol on tegu eripärase arendusega ajaloolise hoonega, mille rekonstrueerimisel ankurrentniku ehk Äripäeva vajadustele vastavaks kaasnes rida keerulisi ehituslikke küsimusi. Kultuuriväärtuste Ameti, arhitekti ja tellija vahelised kompromissid ning lahendused on huvipakkuvad ka teistele, kes vanu kultuuriväärtuslikke hooneid plaanivad rekonstrueerida. Seminaril osalejal on võimalus külastada huvitavat äsja valminud objekti, tutvuda trendiloova lahendusega, pääseda oma silmaga vaatama põnevat kontorit ja näha Äripäeva organisatsiooni köögipoolt.

9.00 **Registreerimine ja hommikukohv**

9.30 **Kaasaegne büroo vanade võlvide alla**
Toomas Truuverk, Äripäeva peadirektori asetäitja

10.00 **Ajahambast puretud tootmishoonest unikaalse interjööriga äripindadeks**
Ramon Rask, Lutheri Ärimaja juhatuse liige

10.30 **Lutheri vabriku pärandi renoveerimine muinsuskaitse pilgu läbi**
Artur Ümar, Tallinna Linnaplaneerimise Amet, Muinsuskaitse osakond

11.00 **Arhitekti väljakutse – betooni, klaasi ja vineeri kompromiss**
Illimar Truverk, Architect 11 partner/volitatud arhitekt
Hannelore Kääramees, Archidect 11 volitatud arhitekt

11.30 **Vana ja väärtusliku ühendamine tänapäevaste tehnolahendustega**
Hanno Grosschmidt, omanimelise arhitektuuribüroo HG Arhitektuur juhatuse liige

12.00 Toekam kohvipaus

12.30 **Ehitaja tuleproov: uus ja vana käsikäes**
Arvo Kirotus ehituse peatöövõtja Nordecon projektijuht

13.00 **Sõit Lutheri Ärimajja, ringkäik vastselt renoveeritud ruumides ja hoone renoveerimisel kasutatud lahenduste tutvustus**
Hardy Ivask ehituse peatöövõtja Nordecon objektijuht

Soodushinnaga registreerumiseks kirjuta
lisandra.treimann@aripaev.ee

Lisainfo programmi kohta:
programmijuht Lisandra Treimann,
lisandra.treimann@aripaev.ee, 56956161

Äripäev Ehitusuudised.ee
Äripäev

LOGISTIKAUUDISED.EE JUHT, KUS SA OLED?

Äripäeva logistikaüksus otsib teemaveebile logistikauudised.ee juhti, kel oleks tahe vahendada olulist transpordi- ja logistikainfot logistikasektori juhtidele.

Kui sa otsid tööd...
- mis pakub võimalusi ja mõnusat pinget,
- kus saad ise otsustada ja vastutada,
- mis sind arendab ja viib kokku oma ala tippudega, siis meeldiks sulle meie juures!

Meie juures sa...
- juhid ja arendad teemaveebi logistikauudised.ee
- kirjutad ja toimetad logistikateemalisi uudiseid ja artikleid
- suhtled autoritega ja paned kokku uudiskirja
- paned kokku logistikaajakirju ja aitad korraldada üritusi

Ootame:
- analüüsivõimet ja huvi sektori vastu
- avarat pilku ja energilisust
- kiirust ja tähtaegade austamist
- iseseisvust ja pingetaluvust

Pakume:
- edasiviivat tööd, kus saad ise otsustada
- palju suhtlemist
- toredaid kolleege ja moodsat töökeskkonda
- head töötasu ja paindlikku tööaega

Kui sind huvitab logistika ja sa tahad teha tööd, mis on huvitav ja pakub pinget, siis võta minuga ühendust!
Ootan sinu CVd ja kaaskirja hiljemalt **1. juuniks 2017** aadressil **harro.puusild@aripaev.ee**.
Kui soovid infot töö kohta, siis helista mulle telefonil 5193 5524.

Harro Puusild,
Äripäeva tööstuse ja logistika üksuse juht

Äripäev Logistikauudised.ee

TÖÖKORRALDUS

Kuidas remondi keskel ellu jääda?

PILLE IVASK
kaasautor

Kui remondi ajal on vaja kontoris töötamist jätkata, tuleks töötajatele selgitada, miks on selline olukord vajalik ja vajadusel pakkuda ebameeldivuste leevendamiseks klientidele kompensatsiooni.

Telia IT-osakonnas Tallinnas Sõle tänaval käis mõni aeg tagasi usin remont. Telia Eesti haldusosakonna juht Mari-Liis Vihul selgitas, et ettevõte teeb remonti korrushaaval, mitte tubade kaupa. "Korrushaaval tehes saab korraldada töötajate liikumise ühest maja otsast ja ehitajad teisest ning vältida olulist üksteise segamist. Kõige valulikumad tööd on lammutus ja uute vaheseinte karkassi puurimine – need tuleb suures mahus planeerida töövälisele ajale," lausus Vihul.

Ta märkis, et kuna remont ei tohiks tööd eriti segada, on ettevõte sõlminud tööde tegijaga kokkuleppe, et kui ehitusmüra hakkab kontorit häirima, jäetakse see pooleli ja jätkatakse töövälisel ajal. Üldjuhul plaanib Telia suuri remonte suvisele ajale mai lõpust augusti lõpuni, kui majas on vähem rahvast ja võimalik valida tööks võimalikult vaikne keskkond.

Ajalise planeerimise tähtsust rõhutas ka Pelgulinna sünnitusmaja juhataja dr Piret Veerus, kes märkis, et ehitusfirmaga sõlmiti range kokkulepe, et öörahu ajal ehitustöid ei tehta.

Töömehi polegi eriti näha

Pelgulinna sünnitusmajas renoveeriti üle 20 aasta remontimata 4. korrust, kus asusid vastsündinute osakonna perepalatid, selgitas Veerus. Renoveerimistööd algasid oktoobri esimestel päevadel ja aprilli keskpaigas avas haigla uued vastsündinute intensiivravi perepalatid.

Veerus sõnas, et personal andis endast parima, et remont sünnitusmajas viibijaid võimalikult vähe häiriks. "Töömeestega lepiti kokku, et nad ei kasutaks patsientide või külastajatega samu sissepääse," ütles ta. Kuna renoveeritav osa oli ülejäänud korrusest ajutise vaheseinaga eraldatud, puutusid töömehed patsientide ja sünnitusmaja personaliga kokku haruharva.

Alusta varakult

Veerus tõdes, et 4. korruse palatid olid võrdlemisi aktiivselt kasutuses. See eeldas remondi ajal töö ümberplaneerimist: näiteks perekonnad, kes muidu oleksid saanud palati vastsündinute osakonna korrusel, tuli paigutada sünnitusosakonna korrusele. Siiski märkis haigla juht, et kõigega tuldi edukalt toime.

Ümberkorraldustega alustas sünnitusmaja paar kuud enne renoveerimistööde algust. "Kui oli selge, et remont tuleb ja esialgsed joonised olid olemas, sai hakata planeerima, kuidas tööd kõige mugavamalt ja paremini ümber korraldada," ütles ta.

Telia Eesti esindaja Vihuli sõnul on remondi planeerimine pikk protsess, millega alustatakse aasta varem. "See algab üldjuhul korruse kasutajate vajaduste kaardistamisest ja nende ootuste sisekujundusprojektiks joonistamisest ning päädib ehitushangete ja sobiva partneri leidmisega," lausus ta. Kolima hakatakse tavaliselt nädal enne tegeliku töö algust.

Suhtle ja paku soodustusi

Vihuli kogemusel taluvad inimesed ebamugavusi üldjuhul hästi, kui teavad, et kõike tehakse nende endi heaolu nimel. Ta märkis, et remondikommunikatsioonis pole üldjuhul midagi keerulist: kõik saavad esmase info kohta oma juhtidelt.

"Vahetult enne remonti saavad töötajad kirja büroosekretärilt infoga, mis, kuidas ja kui kaua toimub. Loomulikult on põhjalikum info nendele, kelle tööala remonditakse – nemad saavad täpsed juhised asjade pakkimiseks ja ebavajaliku hävitamiseks," kirjeldas ta.

Veerus märkis, et kuna remont on paratamatult ebamugav, pakuti patsientidele soodustusi. "Sünnitusjärgsed toad olid meil remondi ajal peredele tasuta," tõi ta näite.

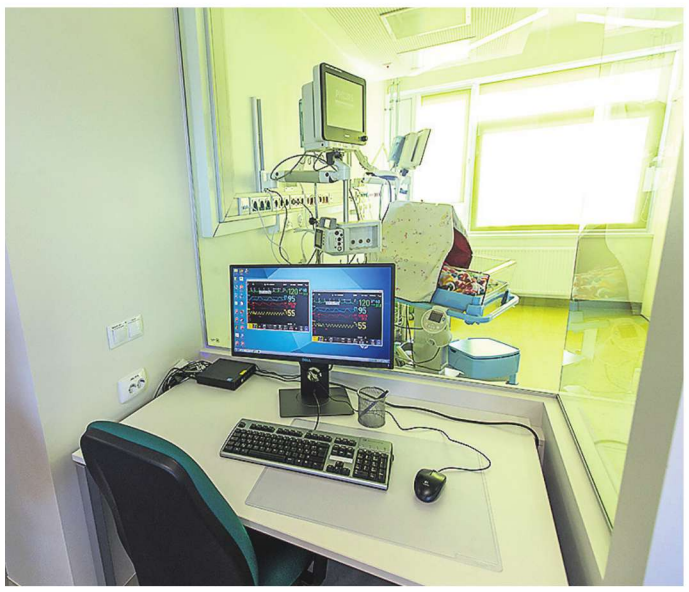

▲ **Pärast remonti avati Pelgulinna sünnitusmajas Baltimaades ainulaadsed vastsündinute intensiivravi perepalatid.** FOTO: TIINA KÕRTSINI / ÕHTULEHT / SCANPIX

PANE TÄHELE

Mida teha, kui oled sunnitud remondi keskel töötama?

Ole kannatlik! Töötamine suurenenud müra ja tolmu tingimustes ei ole kunagi lihtne.

Mõtle tulemusele! Kindlasti tasub pidevalt endale ja kolleegidele meelde tuletada, mille nimel remonti tehakse: renoveerimise tulemusena paranevad töötingimused ja asutus saab endale ilusamad, värskema ilmega ruumid.

Paku soodustusi! Selleks, et kliendid remondist ei kohkuks, tasub neile pakkuda soodustusi või kompensatsiooni. Mõtle, kas ja kui palju võiks remont häirida, ning lähtuvalt sellest pane paika, mida saaksid kliendi heaks ära teha, et ta siiski sinu ettevõtte kasuks otsustaks.

ALLIKAS: PELGULINNA SÜNNITUSMAJA JUHATAJA DR PIRET VEERUS.

Kolimise ajal ehitus veel käis

Ettevõtte uutesse ruumidesse kolimise ja seal töötamisega on Cumulus Consultingul rääkida pigem negatiivne lugu. Siiski teavitas ettevõtja arendajat ning koos leiti mõlemale sobiv lahendus.

Ettevõtte juhatuse liige ja konsultant Mihkel Laan märkis, et kui ettevõte oli oma büroo uude hoonesse, Novira Plazasse, ära kolinud, mõistsid nad, et maja pole töötamiseks sobiv, sest ehitustööd on pooleli.

"Informeerisime arendajat. Ühtegi selget tähtaega tööde lõpetamise kohta me ei saanud, kuid saime kokkuleppele, et seni, kuni hoone valmis pole, ei maksa me büroo kasutuse eest renti," meenutas Laan.

Kolimise ajal oli suvi ja puhkuste aeg, seega suutis ettevõte töögraafikut sättida nii, et võimalusel kontorit ei kasutanud. "Pidev ehitusmüra ei võimaldanud töö tegemist," ütles Laan.

Keerulisemaks läks olukord septembris-oktoobris, kui probleeme oli nii kütte kui ka liftidega. See omakorda häiris igapäevatööd. "Hoone sai enam-vähem kasutuskõlblikuks umbes neli kuud pärast kolimist, kuid ka seejärel on esinenud probleeme, näiteks küttega."

Laan lõpetas sellest hoolimata positiivsel toonil ja märkis, et ettevõte otsest majanduslikku kahju ilmselt siiski ei saanud.

PRIVILEEG
AINULT ÄRIPÄEVA LUGEJALE

PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. VAATA PAKKUMISI WWW.PRIVILEEG.EE

Avasta Privileegi kevadpakkumised!
Teid ootab eksklusiivne valik unikaalseid tooteid ja teenuseid!

Ema, vanaema, vanavanaema - kingi oma lähedasele stiilseim aksessuaar!
Ema on kõige kallim. Kinkige talle emadepäevaks beebialpaka villast õlasall, mis teeb maailma kõige pehmema pai.

Aktiivsusmonitor Polar Loop 2 Crystal.
Polar Loop Crystal on stiilselt kaunistatud Swarovski® kristallidega.

Mujjo luksuslikud nahktooted - elegantsus kohtub tõhususega.
Mujjo toodete juures on iga õmblus, nupp või ava ülimalt läbimõeldud, mille tulemusena on nende kasutamine tõeliselt positiivne kogemus.

Tippkvaliteediga grill Smart Grill BGR820, Stollar.
Grillil on titaaniga immutatud nakkumatu pind, LCD-ekraan, taimer, reguleeritav temperatuur kõikvõimalike toitude küpsetamiseks alates pannkookidest ja lõpetades paninidega ja plaadi kõrguse reguleerimise seadis.

MEUKOW Cognac – 150-aastase ajalooga ja unikaalses disainpudelis.
Kuulsa konjakimaja Meukowi ajalugu ulatub aastasse 1850.
Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

Uue põlvkonna printerid Lexmark.
Muljetavaldavalt jõulise sisuga Lexmark CX725 on siiani kõige veatum Lexmarki printer üldse.

Super hea Romoss Solo 6 Powerbank 16000mAh.
Suure mahutavusega ja väga hea hinnaga akupank.

Imelised mullid kevadeks CUVEE ROYALE.
Kevadiselt säravad vahuveinid ettevõttelt Celene kes on spetsialiseerunud vahuveinide tootmisele juba alates 1947-ndast aastast.
Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

Vaadake kõiki pakkumisi: www.privileeg.ee

toimetaja Hele-Maria Taimla
tel 667 0218
helemaria@aripaev.ee
Äripäev
19. mai 2017

SUURSÜNDMUS

Noorte laulu- ja tantsupidu on ukse ees!

Tänavune laulu- ja tantsupidu keskendub noortele, innustades neid Eestisse jääma või siia, juurte juurde tagasi tulema.

HELE-MARIA TAIMLA
Puhkepäeva toimetaja

Tänu Brexitile langeb Eesti Euroopa Liidu eesistumise algus kokku laulu- ja tantsupeoga. Mõistagi on see juhuslik kokkulangevus, kuid teatava irooniaga võib öelda, et laulu- ja tantsupeo teema "Mina jään" justkui sümboliseeriks Eesti ustavust Euroopa Liidule. Seda enam, et need kaks sündmust langesid kokku just sellepärast, et britid otsustasid liidust lahkuda.

Nali naljaks, laulupeo idee autor Rasmus Puur ei karda, et pidu pealkirjaga "Mina jään" Euroopa Liidu eesistumise valguses teise tähenduse saaks. "Saan aru sellest sisulisest vaimukast kokkulangemisest, ent laulupeo traditsioon ei sõltu sellest eesistumisest kuidagi. Laulupidu on nii suur ja meie jaoks palju lähedasem, reaalsem asi kui Euroopa eesistumine, mis on kahtlemata tähtis. Aga kuna eesistumine on meil esmakordne ja uus, laulupidu aga meil üdini sees, on tahes-tahtmata kaalukauss laulupeo poole kaldu," sõnas Puur.

> **Praegused proovid näitavad, et kooridel on lood ja laulud hästi selged. Seetõttu tahaks juba kuulda tulemust, mil kogu Eesti tõesti seal väljakul kokku saab ja oma hääled ühendab.**
>
> **laulupeo idee autor Rasmus Puur**

See on kõigi pidu

Ideekavand, mille Puur konkursile esitas, kandis tegelikult pealkirja "Noored juured" ning küpses noormehe peas juba 2014. aastal. Sama aasta sügisel arendas ta seda edasi juba koos sõbra, näitleja ja luuletaja Veiko Tubinaga. 2015. aasta veebruaris osutus nende ideekavand valituks ning algaski laulupeo ettevalmistus ja pidu sai peadirigendiks Heli Jürgensoni.

"Siis algas meeskonna komplekteerimine, repertuaari valimine-tellimine, minu puhul ka lugude kirjutamine ja muud ettevalmistused, mis kestavad ka praegugi, mil teeme üle kogu Eesti kooridega usinalt eelproove," selgitas Rasmus Puur.

Need, kes laulupeol pole ise kooris laulnud, võib-olla ei teagi seda, kuid suurele peole eelneb pea aastajagu kooriproove ja ettelaulmisi. Iga koor õpib eraldi, aga esituss tiili ühtlustamiseks tullakse kokku maakondlikel laulupäevadel ja lõpuks panustatakse ühiselt üleriigilistesse peaproovidesse. Laulupeo ettevalmistamise protsessis on Rasmus Puuri hinnangul olnud suurim väljakutse luua heal tasemel ja võimalikult paljude arvamustega arvestav pidu.

"Et kõik tunneksid, et see on nende pidu. Ja me tõesti oleme selle nimel väga pingutanud, et me ei teeks pidu endale ja oma maitse järgi, vaid kõikidele osalejatele ja kuulajatele. Lisaks on keeruline ka vana traditsiooni ja uute ideede omavahelise tasakaalu leidmine," sõnas Puur. Isiklikus plaanis on tema kui introverdi jaoks väljakutse ka peoga kaasnev pidev tähelepanu.

Noored laulavad, noored juhatavad

Muusikalises plaanis on Puuri ja Tubina kontseptsiooni keskmes noorte heliloojate teosed või lihtsalt noorpõlves kirjutatud lood.

Sellest lähtuvalt on toodud lugusid juhatama samuti noored – tänavusel laulupeol teeb oma dirigendidebüüdi suisa 17 dirigenti. Laulupeo peadirigendi Heli Jürgensoni sõnul on noorte koolitamine olnud suur töö.

"Lihtne on teha laulupidu oma kolleegidega, kes on puldis korduvalt käinud, aga võtta 17 noort ja hakata A-st ja B-st seletama, teadmata, kuidas nad kahe aasta jooksul käituvad ja hakkama saavad... Kunstilise juhina olen pabistanud, sest massidega töötamise kogemust neil varem ju pole, ammugi mudilastega, aga olen rõõmuga vaadanud, et nad saavad hakkama ja nad ise täiega naudivad," sõnas Jürgenson Õpetajate Lehele.

Nii Heli Jürgenson kui ka Rasmus Puur ootavad juulikuud elevusega ning tahavad juba kuulda, kuidas proovisaalis kuuldu lauluväljakul kokku kõlab.

Samas kaasnevad suursündmusega ka suur pinge ja oma hirmud. Rasmus Puuri sõnul algavad hirmud küsimusest, kas lugu kaare all õnnestub "ja kas olen selle kõige vääriline kuni selleni, et kas mul on sel päeval midagi ikka selga panna. Kõige suurem isiklik hirm on see, et sel juhatamise hetkel ei suuda ma seda mitme aasta töö vilja ise nautida ja olen nii närvis, et pärast ei mäleta midagi," sõnas Puur. Loodame siiski, et seda ei juhtu. Kohtumiseni peol!

FOOKUSES

XII noorte laulu- ja tantsupidu "Mina jään"

30.06 kl 19 tantsupeo 1. etendus Kalevi staadionil
01.07 kl 13 tantsupeo 2. etendus Kalevi staadionil
01.07 kl 19 tantsupeo 3. etendus Kalevi staadionil
02.07 kl 14 laulupidu Tallinna lauluväljakul
Piletid: 4–25 eurot
www.laulupidu.ee

▲ **Veel jõuab lasta mõnel usinal käsitöömeistril valmistada rahvariided või mõni rahvusmotiividega rõivas, et sellega juulikuus laulu- ja tantsupeole minna.** FOTO: JULIA-MARIA LINNA

▲ **Multimeedia võimaldab eksponeerida kunstiteoseid, mille originaale ei saa kunagi Eestisse tuua.** FOTO: RAUL MEE

NÄITUS

Kui maalid räägiksid

MERILIN METS
kaasautor

Endine Helios kino Tallinna vanalinnas on muutunud digikunsti keskuseks, tuues vaatajateni 45minutilise vaatemängu tuntud kunstnike töödest.

Erinevalt tavapärasest kunstinäituse formaadist esitatakse kõik tööd digitaalselt projitseerituna hiiglaslikku saali, millest moodustub unikaalne 360kraadine ekspositsioon.

Kokku mahub näitusele üle 140 maailmapärandisse kuuluva teose, mille autorid on Claude Monet, Gustav Klimt ja Vincent van Gogh. Nende kolme kunstniku geniaalne looming sillutas teed uuele ajastule maalikunstis – modernismile.

Ainulaadne kogemus

Multimeedia maalikunstinäitus on kindlasti täiesti uutmoodi kogemus, kuna staatiliste teoste asemel avaneb meie ees liikuma pandud piltidest etendus, mida saadab hoolikalt valitud ajastukohane muusika.

MULTIMEEDIA
"Monet'st Klimtini – kunst liikumises"
Helios Hall Tallinn/Sauna 1-3, Tallinn
Näitus jääb avatuks 11. juunini.
www.monet2klimt.ee

45
minuti jooksul saab vaataja osa vaatemängust, mis klassikalise kunsti austajatele on kindlasti väga nauditav.

Autorite looming esitatakse publikule kronoloogilises järjestuses kunstnike kaupa eraldi, jutustades kokku kolm visuaalselt terviklikku lugu.

Ehkki kõik eksponeeritud maalid on paljudele vaatajatele tuttavad, avab multimeedia näitus need hoopis teistsugusest küljest – suurendatakse detaile, kõrvutatakse ning sulatatakse kokku erinevaid fragmente erinevatest teostest, lisatakse dramatiseeringut ja elu.

Vabaõhuetenduste meeleolu

Kuna maailmakuulsad teosed on füüsilisel kujul ääretult kallid ning turvanõuete tõttu on neid peaaegu võimatu transportida nii väikesesse kohta nagu Eesti, siis võimaldab digikunstinäitus oma silmaga saada lähikogemuse maalikunsti kaanonist.

Kinosaali keskele külastajate jaoks seatud pingid ning nende kõrvale koondatud soojendavad laternad loovad meeleolu, mis sarnaneb vabaõhuetendusega – kohati jääb mulje, nagu istuksid lageda taeva all pargipingil ning jälgiksid kiiresti vahelduvaid värvikaid stseene.

Läbimõeldud lahendused

Projekti väljatöötamiseks kulus üle kahe aasta ning sellesse kaasati oma ala professionaalid – rahvusvahelisse meeskonda kuulusid graafilised disainerid, kunstnikud, muusikatoimetajad ja lavastajad.

Kaasaegne tehnika võimaldab maalide projitseerimist enam kui viie meetri kõrgustele pindadele, säilitades seejuures iga pisimagi detaili ning visuaalselt suurepärase kvaliteedi.

Osapoolte koostöö edukusest räägib vaatemängu sujuv ülesehitus ja läbimõeldult leitud visuaalsed lahendused maalide sidumisel.

Klassikalise kunsti ja muusika ning kaunite muinaslugude austajatele pakub Heliose näitus tõeliselt meeliülendava naudingu.

TOIMETAJA VEERG

Kes räägib?

"Tähelepanu, valmis olla, põgene!"

Jah, Sa lugesid õigesti, ta käsib põgeneda. "Arvesta, et kõik vaatavad ja olgem ausad, hakkama Sa nagunii ei saa, nii et jookse parem ära," ütleb ta täie tõsidusega. Külmavereliselt isegi, kuid lisab siis veidi leebemalt, "või kui Sa ilmtingimata pead jääma, anna vähemalt oma süda mulle. Ma luban, et hoian seda kindlas kohas." Ta vaatab oma suurte silmadega Sinust otsekui läbi. Ta teab Su nõrku kohti, oskab Su varvastel talluda.

Valus on kuulata, aga paistab, et ta teab, millest räägib. Kainestavalt mõjub tema jutt sellest, et ega unistada tasu ja üleüldse, millegi nimel pole mõtet pingutada. "Kas Sa pole tähele pannud, et pingutustest hoolimata kõik nagunii ebaõnnestuvad? Kõik Su tuleviku tundmatud tegurid võivad osutuda pettumusteks. Kindlam on jääda selle juurde, mida juba tead, siis vähemalt ei tule uusi pettumusi peale. Aitab senistestki."

Ta jutt teeb kurvaks, ent ta ise paistab mõistlik, elu näinud. Ta on justkui terve maailma läbi käinud ja teab nüüd öelda, et igal pool on seesama – õnnetu katsetuste jada. Tõestusmaterjali on kuhjade viisi, ja vastu ei saa vaielda, kuid midagi on selle kõige juures siiski kahtlast ka. Need, kes julgevad ta jutus kahelda, saavad õige pea aru, et ta varjab midagi. Ta puikleb vastu, kui selle kohta küsida, kuid asjasse süvenedes selgub pahatihti, et ta polnud nendes olukordades pelgalt vaatleja – vastupidi, tema oligi see põhiline mõjutaja, kes tuleviku tumedaks värvis. Ta ise suunas loobuma, suunas põgenema ja üle kõige – veenis uskuma, et tema ongi Kaine Mõistus, kuid seda ta pole. Tema õige nimi on Hirm.

HELE-MARIA TAIMLA
helemaria@aripaev.ee

Valus on kuulata, aga paistab, et ta teab, millest räägib.

02.06
esietendub äsja renoveeritud Ugala teatri suures saalis "Gogoli disko". Lavastaja Ott Aardam, lugu põhineb Paavo Matsini samanimelisel romaanil, mis võitis 2016. aastal nii Eesti Kultuurkapitali kirjanduspreemia kui ka Euroopa Liidu Kirjandusauhinna. www.ugala.ee

HEA TOIDU FESTIVAL • GOOD FOOD FESTIVAL
Grillfest
www.grillfest.ee
EESTI MESSID
Esitleja
weber
9.–10. JUUNIL
KELL 11–23
Pärnus Vallikääru aasal
Sissepääs tasuta!
Suurtoetaja
SELVER Hea mõte
Kalev MESI-KÄPP
RESTORANID • TOIDULAAT • MÄNGUMAA
Epiim ja Hiiumaa lavadel: Kukerpillid, Propeller, Cool D, Bikini- ja rannafitness, Eesti Pulm, Eesti Grilli Gala jpm.

toimetaja Hele-Maria Taimla
tel 667 0218
helemaria@aripaev.ee

MART RAUN SOOVITAB

John Boormani filmide seansid kinos Artis

▲ Märgiline fantaasiafilm.

1. "Excalibur" (1981) 25. mail kell 19. Nüüd, mil ekraanidel jookseb Guy Ritchie uusim ekraniseering kuningas Arthuri legendist, on eriti sobiv vaadata Boormani unikaalset ja psühhedeelset versiooni, mida peetakse antud materjali üheks parimaks töötluseks. Kuningas Uthur Pendragon torkab müstilise mõõga Excaliburi enne surma kivisse ning sellest, kes suudab maagilise terariista sealt välja tõmmata, saab järgmine Inglismaa kuningas. Aastaid hiljem tõmbab mõõga välja Arthur (Nigel Terry), Uthuri sohipoeg, ja saab kuningaks. Võlur Merlini (Nicol Williamson) juhatusel abiellub mees Guenivere'iga (Cherie Lunghi) ja kutsub kokku Ümarlaua rüütlid. Arthuri kuri poolõde Morgana (Helen Mirren) sigitab maagiat kasutades temaga poja, kes võib saada kuninga allakäigu põhjustajaks. "Excaliburi" tasub vaadata ka seetõttu, et filmis astuvad üles kuulsad inglise näitlejad, sealhulgas Helen Mirren, Liam Neeson, Patrick Stewart ja Gabriel Byrne. Kohati aegunud, ent siiski nauditav ja märgiline fantaasiafilm 1980ndatest.

▲ Kõike ellujäämise nimel.

2. "Pääsemine" ("Deliverence", 1972) 26. mail kell 19. Kolmele Oscarile (sh parim film ja parim lavastaja) kandideerinud teos on 1970ndate üks ikoonilisem (õudus)film. Seiklusjanuline Lewis Medlock (Burt Reynolds) veab kolm linnavurlest sõpra – tasakaaluka Ed Gentry (Jon Voight), ülbevõitu Bobby Trippe'i (Ned Beatty) ja sinisilmse Drew Ballinger'i (Ronny Cox) mitmepäevasele kanuumatkale keset puutumatut loodust. Teekond kulgeb Chattanooga jõge pidi, mis ähvardab tammi ehitamise tõttu kogu ümberkaudse piirkonna üle ujutada. Lõbus nädalalõpp võtab aga sünge pöörde, kui mehed kohtuvad kohalike puskariajajatega. Sõbrad peavad võitlema ellujäämise nimel ning on sunnitud tegema esialgu võimatuna näivaid asju.

▲ Sõda läbi lapse pilgu.

3. "Lootus ja hiilgus" ("Hope and Glory, 1987) 27. mail kell 17. John Boormani mälestustel põhinev film on humoorikas ja mänguline lapse silmade läbi jutustatud lugu teise maailmasõja aegsest Londonist. Loo keskmes on äärelinnas elav Rohani perekond ning kümneaastase Billy (Sebastian Rice Edward). Poisi jaoks on tagaaeda maanduvad Saksa langevarjurid ning varemetes majad ühteaegu nii põnevad kui ka hirmsad. Üks elujaatavamaid sõjafilme, millele valmis 2014. aastal järg "Queen and Country".

▶ Filmi peategelast kehastavale Katherine Waterstonile ei anta kahjuks väärilist rolli.

KINO

Ebaõnnestunud liikide ristamine

Režissöör Ridley Scotti katse "Tulnuka" seeriasse uut eluvaimu süstida kordab vanu ideid.

MART RAUN
filmitegija ja -blogija

2012. aastal linastunud "Tulnuka" seeria eellugu "Prometheus" sai vastaka vastuvõtu osaliseks ja režissöör Ridley Scott lubas järge 1979. aastal linastunud originaali vaimus. "Tulnukas: Covenant" on seega nii "Prometheuse" järg kui ka eellugu "Tulnuka" seeria esimesele osale ning üritab leida tasakaalu loomist käsitleva ulme ning psühhoseksuaalse *body-horror*'i vahel.

Tegevus toimub kümme aastat peale "Prometheuse" lõppu. Kosmoselaev "Covenant" on teel planeedile Origae-6, pardal 2000 kolonisaatorit ja 1400 embrüot. Laeva liikumist valvab android Walter (Michael Fassbender). Kui ootamatu lööklaine laeva vigastab, äratatakse meeskond süvaunest.

Kahjustusi parandades püütakse kinni signaal kaardistamata planeedilt, mis tundub olevat elamiskõlblik. Vastu terraformieksperdi Danielsi (Katherine Waterston) tahtmist otsustab laeva uus kapten Christopher Oram (Billy Crudup) asja lähemalt uurida. Esialgu paradiisina näiv planeet osutub aga süngeks ja ähvardavaks paigaks ning meeskond tahab sealt peagi põgeneda.

Vead loogikas ja jutustamisel

79aastane lavastaja Ridley Scott, kelle looming on viimastel aastatel kahjuks üsna kesine olnud, tõestas "Marslasega" (2015), et suudab korraliku stsenaariumiga häid filme teha. "Tulnukas: Covenant" stsenarist John Logan, kes on viimaste Bondi -filmide "Skyfall" ja "Spectre" käsikirja üks autoritest, pole aga kahjuks ülesannete kõrgusel. Selle asemel näitab ta jälle oma nõrkusi ega suuda materjali erinevaid ideid tervikuks liita.

"Tulnukas" puudub alltekst ning kõik tegelaste mõtted ning filmitegijate ideed on väljendatud dialoogis. Kuigi loos peitub provokatiivne idee, mis arendab ühte 1979. aasta filmi kõrvalliini, jääb see koralikult välja arendamata. Seosed "Prometheusega" on lahendatud kiirete ja kohmakate tagasivaadetena ning karakteriloogika ja "Tulnuka" mütoloogias kehtestatu unustatakse täielikult.

Esimene linateos oli revolutsiooniline, kuna esmakordselt olid ulmefilmi keskmes intelligentsed ja usutavad tegelaskujud. "Tulnukas: Covenant" üheplaanilised tegelased teevad pidevalt rumalaid otsuseid ja tunduvad tulnuka järjekordse saagina. Film meenutab tegelaste rumala käitumise poolest halbu teismeliste *slasher*-õudukaid. Nende kõrval tunduvad isegi palju kritiseeritud "Prometheuse" teadlased nutikate ja huvitavatena.

Peategelast kehastav Katherine Waterston ("Fantastilised elukad ja kust neid leida") on mõjuv, ent kahjuks pole talle antud meeldejäävat ja loo jooksul arenevat karakterit. Ainult Michael Fassbenderi kehastatud android suudab filmi mingit intriigi tuua.

B-kategooria ulmefilm

On naljakas tõdeda, et 1979. aasta "Tulnuka" lavastajaks sai Ridley Scott, kuna soovis potentsiaalselt tobedat B-filmi materjali käsitleda väärikalt, stiilselt ja intelligentselt. "Tulnukas: Covenantiga" on vastupidi. Film küsib justkui suuri küsimusi, ent tundub tobeda ja ajuvaba B-kategooria ulmefilmina, mis järgib vanu kulunuid õduduszanri stampe.

Veel kurvem on, et erinevalt eelmistest "Tulnuka" filmidest – mis olid unikaalsed teosed, sh "Prometheus" – tundub "Tulnukas: Covenant" eelmiste osade kordusena. Paljud stseenid ja tegelaskujud tunduvad sama seeria koopiatena. Iseseisva filmi asemel toetutakse nostalgiale ja viidetele.

▲ Esialgu paradiisina paistnud planeet osutub õuduste pesaks. FOTOD: TOOTJA

ULMEÕUDUS

"Tulnukas: Covenant" ("Alien: Covenant")

Režissöör: Ridley Scott
Osades: Michael Fassbender, Katherine Waterston, Guy Pearce, Billy Crudup, Danny McBride, Demian Bichir.
Kinodes alates 12.05.

LOE VEEBIST

Mart Rauni filmiblogi
martraun.wordpress.com

KINO

Kariibi mere piraadid naasevad

HINDREK TAAVET TAIMLA
kaasautor

Humoorikas seikluspõnevik "Kariibi mere piraadid" on jõudnud seeria viienda filmini: "Salazari kättemaks".

Viimases osast (2011) on möödas juba mitu head aastat, aga "Salzari kättemaksuga" hakati juba toona tegelema.

Küsimusele, kas tegu on piraadisaaga viimase osaga, on raske vastata. Teatavasti on ka "Star Warsi" filmiseeria juba kaks korda ametlikult lõpetatud, ja võta näpust.

Seekord on pahalane kapten Salazar (Javier Bardem), kes on põgenenud Saatana kolmnurgast ja juhib verejanulisi madruseid avamerele, et hävitada kõiki, kes teele satuvad. Erilise huvi alla satub loomulikult armastatud piraadikapten Jack Sparrow, keda kehastab rolliga ülikuulsaks saanud Johnny Depp. Ka sellel korral ei puudu loost noor ja uljas aateline noormees, aga William Turneri (Orlando Bloom) asemel on selleks hoopis tema poeg Henry (Brenton Thwaites).

Jack soovib põgeneda Poseidonisse, aga selle leidmiseks on vaja tal meeskonda. Nagu ikka, saavad kaasteelisteks need, kellega tema isiksus ebamugavalt põrkub – nagu näiteks Williami poeg Henry, aga samuti imeilus noor astronoomiageenius Carina Smyth (Kaya Scodelario).

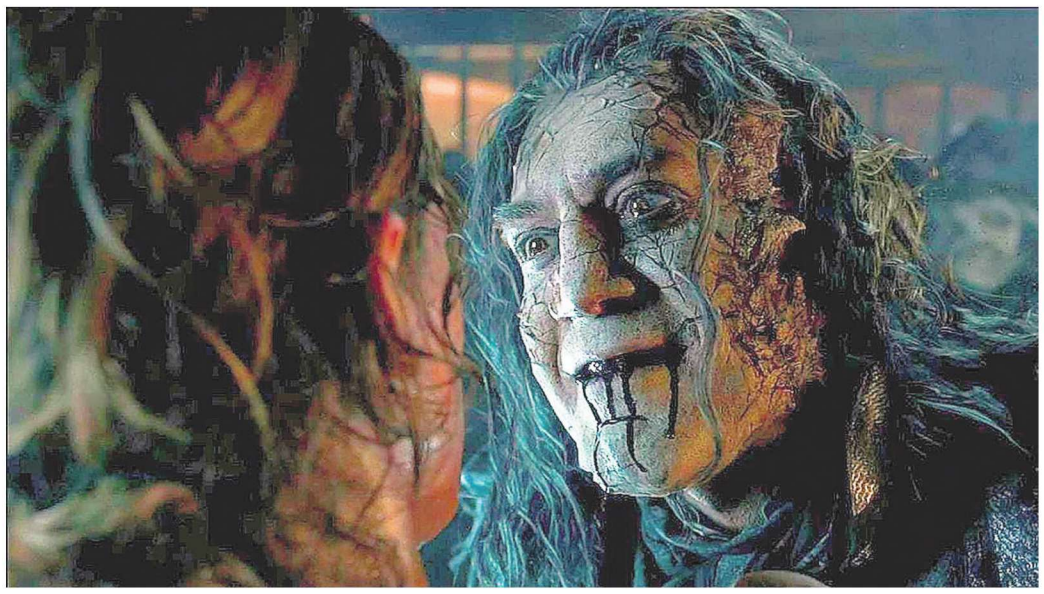

▲ **Seekordne osa on süngem ja õõvastamad kui eelmised, kuid huumorit leidub ka.** FOTO: TOOTJA

SEIKLUS
"Kariibi mere piraadid: Salazari kättemaks"
Lavastaja: Espen Sandberg, Joachim Rønning
Osatäitjad: Johnny Depp, Christoph Waltz, Geoffrey Rush, Brenton Thwaites, Javier Bardem, Orlando Bloom, Kaya Scodelario
Kinodes alates: 26.05

Filmis teevad kaas paar Oscariga pälvitud näitlejat: Javier Bardem ("Skyfall") ja Geoffrey Rush ("Kuninga kõne"). Režissööridek on Joachim Rønning ja Espen Sandberg, kes on palju filme koos teinud, näiteks "Kon-Tiki" ja "Bandidas". Filmimuusika autor on Geoff Zanelli. "Kariibi mere piraatide" seeria mõttes on see film esimene, mille muusika ei tule otse Hans Zimmerilt, kuid Zanelli kasutab tema muusikalisi motiive.

Süngem kui eelmised

Kinopilt on varasematest filmidest veelgi muinasjutulisem ja täis õõvastavaid karaktereid. Kus on Jack Sparrow, seal on muidugi ka nalja, seega film ei ole üdini sünge. Lisaks arvutigraafika programmikoodile on kaadreid filmitud Austraalias.

Huvitav fakt on, et 2015. aasta märtsis peatati filmivõtted kaheks nädalaks, kuna Johnny Depp sai võtetel vigastada ja pidi minema Ameerikasse operatsioonile. Umbes kahesajaliikmeline võttegrupp ootas superstaari kannatlikult ära, sest ilma temata need kaadrid poleks saanud sündida.

KOOMIKS

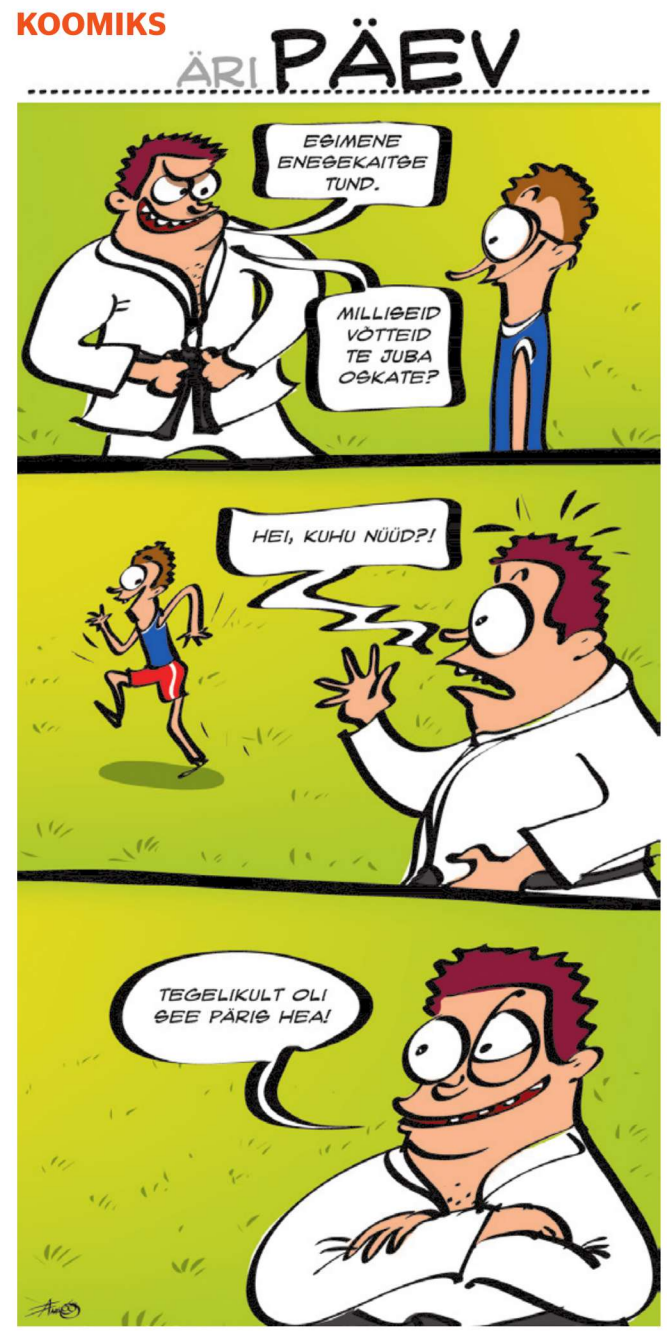

◀ **Tänavusel Muuseumiööl saavad täiskasvanudki end lastena tunda, tutvudes erinevate mängudega.** FOTO: TARTU LINNAMUUSEUM

HARIV

Muuseumiöö kutsub mängima

HELE-MARIA TAIMLA
helemaria@aripaev.ee

Laste ja noorte kultuuriaastast inspireerituna keskendub tänavune Muuseumiöö mängudele.

"Milliseid spordi-, laua- või rahvamänge on Eestis läbi aja mängitud? Milliseid mänge mängivad erinevad loomad ja linnud? Milliseid pille mängivad muusikud? Millised poliitilised mängud on Eestit läbi ajaloo raputanud? Millised on sõnamängud?" need on küsimused, millele saab Muuseumiööl vastuseid otsida.

Iga-aastaseks traditsiooniks saanud Muuseumiöö toimub juba homme õhtul. Viimaste aastate trend jätkub – aasta-aastalt on aina rohkem teadmiste, ajaloo ja mäluga tegelevaid organisatsioone, mille uksed on valla. Sündmuse kodulehelt leiab iga huviline organisatsioonide kaardi, kust võib leida muuseume, galeriisid ja kirikuid. Uksed on huvilistele lahti laupäeva õhtul kell 18–23 ning sel ajal on sissepääs tasuta.

Neile, kes eelistavad neljal rattal maailma avastada, on Muuseumiööl plaanis bussiretki üle Eesti. Valga- ja Võrumaa bussiretk näiteks viib osalised Valga Muuseumi, Alaveski loomaparki, Mõniste Talurahvamuuseumi ja RMK Pähni looduskeskusesse.

Põlvamaal sõidutab eribuss huvilised kolme erinevasse setude muuseumi.

TEADMISED
Muuseumiöö

20.05 kl 18-23
Muusemides, arhiivides, galeriides ja kirikutes üle Eesti.
Osalevate organisatsioonide kaart ja programmid kodulehel.
www.muuseumioo.ee

198
organisatsiooni osaleb üheksandal üleriigilisel Muuseumiööl.

toimetaja Hele-Maria Taimla
tel 667 0218
helemaria@aripaev.ee

Äripäev
19. mai 2017

▲ Talleke ja Pullike ajab täiesti oma joont – nende toidu kultuur eirab trende ja sedagi, mida üldiselt heaks maitseks peetakse.
FOTOD: RAUL MEE

RESTORANITEST

Talleke ja Pullike on vallutanud Tallinna

Õismäelt alguse saanud pubikett on laienenud Stroomi keskusesse, Lasnamäele, Ülemistesse, Viimsisse ja Kakumäele.

HEIDI VIHMA
kaasautor

Sellest võib järeldada vaid üht – pakutav meeldib inimestele, tallinlased on Tallekese ja Pullikese omaks võtnud. Õismäe Talleke on vana tuttav, nüüd käisin tutvust tegemas ka tema noorema vennaga Kakumäel.

Meedias on Talleke ja Pullike kuulsaks saanud aga mitte niivõrd maitsva toidu, kui oma tulekahjudega. Võib-olla tuleb see asjaolust, et restoranis valmib suurem osa roogadest lahtisel tulel: suitsumaitse oli isegi tallepelmeenidel, steigist rääkimata.

Tallekese ja Pullikese näol on tegemist väga isepäise ettevõtmisega, mis eirab nii trende kui ka seda, mida heaks maitseks peetakse. Menüü on pikk kui romaan ja kirju kui pühademuna ning kubiseb grammatikavigadest. Teenindus võib olla hea, aga on mõnikord kohutav. Ühe kindla kontseptsiooni asemel on kokku segatud ameerikalik *steakhouse*.

Kulinaariamaailmas talitab Talleke ja Pullike kui riik riigis: ise teen reeglid, ise nende järgi ka tegutsen. Tundub, et edukalt. Maitsvalt igatahes. Sotsiaalmeedia arvustused jagunevad kaheks: ühed kiidavad taevani, teised kiruvad maapõhja. Vahepealne hoiak, see igieestlaslik "enam-vähem" siinjuures puudub.

▲ Restoranis valmib suurem osa roogadest lahtisel tulel.

Lihaküpsetuse meistriklass

Kakumäe Talleke ja Pullike seadsid end juba tükk aega tagasi sisse kunagise Kapten Flindi tare-tarekesse. Mingeid muudatusi sealses merelises sisekujunduses pole tehtud, endiselt on tunne, nagu viibiks vanas purjelaevas. Maiseid elukaid esindab vaid kuketopis rummivaadil.

Menüü on aga vägagi maine: liha, liha ja eelkõige liha. Pelmeenidena, kotlettidena, vorstina, steigina, ribipraena, fileena. Eesti siga, kuulus must ibeeria siga, üheks parimaks lihaveiseks klassifitseeruv angus, kana, part, tallekesed ja pullikesed nagunii. Pea kõikide liharoogade ümber hõljub kerge suitsuaroom annab tunnistust ehedast tulest. Menüüs on märgitud ka valmistusviisid: steigid valmivad Hispaaniast pärit Josperi söeahjus, mitmes roas on liha enne grillile või söeahju jõudmist läbinud vaakumküpsetuse etapi. Kõhklemata võin Tallekest ja Pullikest soovitada kõigile veendunud lihasööjatele – olgu tegemist kana, pardi, sea või veisega, kõik on olnud oskuslikult valmistatud ja maitsvad.

Menüüs on ka mereanni- ja kalaroogasid, kuid minu kogemuse järgi ei suuda need lihaga konkureerida. Mis on ka mõistetav söögikohas, mis on end nimetanud maailma populaarsemate lihaloomade järgi.

Mitmed road tuuakse lauale kasepuust alusele sobitatud säriseval malmpannil. Kõigepealt pelmeenid, mida kattis paks koore-juustukaste, siis lõhepraad, samuti koore-juustukatte all. Kuum pann ei lase toidul jahtuda ja annab aega pikemalt mõnulemiseks. Veinikaart annab samuti mõnulemiseks oma panuse: veinivalik, sealhulgas ka klaasiga pakutavate oma, on keskmisest rikkalikum, pealegi leidub nende hulgas selliseid, mida mujal eriti ei kohta, näiteks Hispaania Montsanti piirkonnast pärinev täidlane punavein.

HINNANG
Talleke ja Pullike Kakumäe

Toit:	Teenindus:	Interjöör:	Kokku:
9	7	3	19

Aadress: Kakumäe tee 42, Tallinn
Telefon: 5880 5315
Avatud: 12–00
Pearoogade hinnavahemik: 7–22,80 eurot
Omanik: Kakumäe Toitlustus OÜ
www.tallekejapullike.ee

ÄRIPÄEV SOOVITAB
Äripäeva tunnustava märgi pälvinud restoranid

	toit	teenindus	interjöör
Juur, Tallinn	9	10	10
Bordoo, Tallinn	10	9	9
Haku, Tallinn	9	9	10
Leib Resto ja Aed, Tallinn	9	9	10
Pull, Tallinn	9	9	10
Salt, Tallinn	9	10	9
Ribe, Tallinn	9	9	9
Lucca Enoteca, Tallinn	8	10	9
Hõlm, Tartu	8	8	10
Mon Repos, Tallinn	10	7	9
Mr. Jakob, Otepää	8	8	10
FAO27, Tabasalu	8	7	10
GreenBakery, Tallinn	8	9	8
Korsten, Armastus & Hea Toit, Tallinn	9	6	10
La Tabla, Tallinn	8	8	9
Linnuküla Resto, Tallinn	9	7	9
MuSu, Tallinn	8	8	9
Noodle Box, Tallinn	10	9	6
Noot, Pärnu	9	8	8
Papa Joe, Tallinn	8	9	8
Sardiinid, Tallinn	8	8	9
Taste of Asia, Tallinn	8	7	10
UmbRoht, Tartu	9	8	8
Vidrik, Sangaste	9	7	9
Villa Wesset, Pärnu	8	9	8
WuWei, Tallinn	8	8	9

"Äripäev soovitab" kleepsu pälvivad alates 2016. aastast söögikohad, mis saavad restoranitestis kokku 25 või rohkem punkti.

LOE VEEBIST
Äripäeva restoranitestid
www.aripaev.ee/restoranitest

Siin on head toidud ja meeldiv teenindus!
Äripäev soovitab
aripaev.ee/restoranitest

TEATER

Etendus süveneb inimloomusesse

MARI HIIEMÄE
kaasautor

Laupäeval esietendunud "Hedda Gabler" pakkus psühholoogilist süvakäsitlust inimloomuse mitmekihilisusest.

Esiteks tegi selle lavastuse nauditavaks kindlasti Henrik Ibseni draama iseenesest. Tegemist on maailma kirjandusklassikaga, mis tegeleb süvitsi inimese sisemaailma pahema poolega – hirmude, uhkuse ja unistustega, mis on tugevalt mõjutatud ümbritsevatest oludest ning mis omakorda annab tõuke ümbritsevate olude mõjutamiseks.

◀ **Lavastus oli kunstilises mõttes ajastutruu.** FOTO: VANEMUINE

Rangelt ajastutruu

Värskelt lavakunstikooli lõpetanud noore lavastaja Mehis Pihla käe all oli väärtuslik materjal eriliselt särama pandud. Pihla lavastus jäi rangelt ajastutruuks – lavakujundus ja kostüümid viitasid 19. sajandile, milles Ibseni tekst kõlas oma õiges kontekstis.

Kuna lavastaja taotlus oli aga rõhutada just tegelaste käitumise mitmeplaanilisi psühholoogilisi motiive, mõjus kogu lugu kuidagi ajatuna. Inimloomus ei ole viimase paari sajandi vältel ju kuigivõrd muutunud. Seega võib oma probleemiasetuse poolest vägagi kaasaegselt mõjuda ka lavastus, mis ei ole väliselt ei meie ajastule ega ka mitte meie tavapärastele käitumisnormidele omane.

HINNANG
"Hedda Gabler"
8

Lavastaja: Mehis Pihla
Osades: Piret Laurimaa, Karol Kuntsel, Margus Prangel, Külliki Saldre, Maria Annus, Jüri Lumiste, Ene Järvis
Esietendus: 13.05. Etendused Vanemuises.
www.vanemuine.ee

"Hedda Gabler" pakkus huvitavat psühholoogiliste sasipundarde harutamist, mis oli põnev vaatamata sellele, et loo käik oli Ibseni raamatut lugenuile varem teada. Püstolipaugud olid ootamatud ja ehmatavad. Sai kaasa elada ja kaasa tunda.

Manipulatsioon haledate vennikestega

Ootuspäraselt oli loo keskmes Hedda Gableri kuju – saatuslik naine, kellesuguseid tavamaailmas naljalt ei kohta. Piret Laurimaa mängis Hedda karakteri ühelt poolt manipuleerivaks, külmaks, kalgiks, isegi pisut autistlikult enesekeskseks, teisalt aga hüljatud, kannatavaks naiseks, kes kiivalt hoiab endas illusiooni printsist valgel hobusel, kuid pärisrüütli puudumisel peab piirduma haledate vennikeste manipuleerimisega. Laurimaa valik Hedda osasse on ilmselt lavastuse õnnestumise üks võtmeid. Oivalist võimekust kõrki ja külma naist veenvalt mängida on Laurimaa tõestanud näiteks ka Pille-Riinina lavastuses "Head tüdrukud lähevad taevasse".

Aeg teatrisaalis lendas

Maria Annus oma rollis Thea Elvstedina vastandus Piret Laurimaa mängitud nimirollile südamliku, lihtsa naisena, kes võib saada hingesugulaseks ükskõik kellele. Jüri Lumiste sai assessor Bracki rollis sarada galantse elumehena, mis tal väga hästi välja tuli. Häid sõnu võib öelda ka teiste osatäitjate kohta. Kolme tunni jooksul pakkus etendus palju vaatamiseks, kuulamiseks, sisseelamiseks. Pinget ja põnevust jagus kuni lõpuni ja aeg kulus etendust vaadates märkamatult.

TEATER

Vihkamine tegi publiku rõõmsaks

MARI HIIEMÄE
kaasautor

Ingomar Vihmari lavastuses mängisid näitlejad vihkamist ja üksteise põlgamist suure lusti ja rõõmuga.

August Strindbergi sünge originaalmaterjal oli ootamatult omandanud lustliku jandi mõõtmed, kuigi näidendi sisust ei olnud midagi olulist ei ära võetud ega sellele ka midagi väga juurde pandud. Kuna aga kogu lugu mängiti maha mänglevalt naerulsui, hakkas "Surmatantu" traagika paistma hoopis uues valguses.

▲ **Peresuhted kõverpeeglis.** FOTO: ENDLA TEATER

Süngus asendati naljaga

Vihmari lavastajakäe all oli Strindbergi sünge tooniga loost saanud lavateos, mida kaveleht määratles korraga nii komöödiaks, romantikaks kui ka draamaks. Ülevoolavat romantikat iseenesest laval näha polnud, kuid summana jäi mulje, et oma veidral kombel oli tegemist siiski üsna tundelise tükiga. Tõsiseltvõetava draama jaoks oli "Surmatantsus" liiga palju muretust ja absurdseid situatsioonikäänakuid. Ka komöödialikust naerutamisest oli asi kaugel, kuigi kogu lavastus mõjus kokkuvõttes muheda meelelahutusena.

Poolehoidu tekitas näitlejate muretu ja kodune lavaline olek. Eriti teises vaatuses suutsid näitlejad luua illusiooni, nagu nad improviseeriksid tegevuse kulgu kohapeal. Seda kuni peaaegu kahtluseni välja, et kas näitlejad pole mitte unustanud, et neil parasjagu etendus käib.

HINNANG
"Surmatants"
8

Autor: August Strindberg
Lavastaja, kunstnik ja kujundaja: Ingomar Vihmar
Osades: Kleer Maibaum-Vihmar, Priit Loog ja Ingomar Vihmar
www.endla.ee

Detailideni kaasajastatud kontekstis, kus koduperenaine lappab Anne & Stiili ajakirja ning mees näpib sülearvutit, kõlas ka abielupaari Alice'i (Kleer Maibaum) ja Edgari (Ingomar Vihmar) omavaheline nägelemine, nagu oleks see kaasajast maha kirjutatud dialoog, mitte Strindbergi rohkem kui sada aastat vana tekst.

Kui tülitsevate abielupaaride peale mõelda, siis võib ehk väita, et see ongi üks igavesti kestev tants ja trall sama teema ümber – kes ikkagi on süüdi ja miks kaks osapoolt kokku ei sobi. Üksteises pettumine üha süveneb. Vihmari "Surmatants" noppis üksteise vihkamise koledusest välja kummaliselt positiivse noodi. Kui abielu muutub kahepoolseks suhtesõltuvuseks, kus mõlemad osapooled hoolivad üksteisest selleks, et oleks, keda vihata, siis on ainus võimalus koos edasi minna.

Ei saa koos, ei saa lahus

Taipamine, et teine mõistab sind ainsa inimesena läbinisti, solvates ja alandades sind samamoodi nagu sina teda, võib kokkuvõttes tekitada turvalise emotsioonide jagamise tunde. Parimal juhul võib taoline veider turvalisus taas oma parema poole pinnale keerata ning viia leppimiseni, nagu selles näitemängus just juhtuski.

Esimene vaatus maalis pildi ühe abielupaari pikale veninud tüütust argipäevast, mille sisuks oli üksteise kallal närimine sooviga, et teine esimesena sureks. Teine vaatus püüdis selle lonkava suhteloo positiivselt ära lahendada. Läbi rahunemise jõuti taas tagasi tõdemuseni, mis käis läbi juba esimesest vaatusest – paar, kes on teineteisele nagu needus kaelas, ei suuda teineteiseta elada.

Strindbergi tekstis oli negatiivseid tundeid rohkem, oli sisemist külmust ning tegelikku vihkamise tunnet. Vihmar oli lavastusest liiga painavad emotsioonid välja rookinud ning jätnud alles leebema poole, mis ei kohuta. Enamik publikust lahkus etenduselt naerulsui.

▲ **Filmi armsaim tegelane.** FOTO: TOOTJA

KINO

Sarkastiline meelelahutus

HINDRE TAAVET TAIMLA
kaasautor

"Galaktika valvurite" mõne aasta tagune avaosa oli humoorikas, nüüd annab teine osa vaatajale korraliku kõhulihaste trenni.

Kõige kirevamatest värvidest kokku pandud galaktika valvurite meeskond on pidevas "hõõrumises", üksteisele närvidele käies. Samal ajal kui Star-Lord Peter Quill (Chris Pratt) ja tema roheline tundub-et-peaaegu-tüdruksõber Gamora (Zoe Saldana) katsuvad galaktikas rahu hoidmist tõsiselt võtta, siis ülejäänud kosmoseelukad õpivad sarkasmi ja tunnete varjamist või siis just väljendamist.

Vaatajale tekitab kindlasti paar kõhukrampi jõumees Drax (Dave Bautista), kelle peas toimuvad protsessid on lihtsakoelisemad kui tema musklireljeef. Raske iseloomuga, aga loomult hell pesukaru Rocket (kelle häält loeb tippnäitleja Bradley Cooper) tegeleb kogu *action*'i keskel oma siseeluga. Siinkohal märgin aga ära, et enamik nalju on arusaadavad just inglise keele oskajatele, tõlkes võib palju kaduma minna.

HINNANG
"Galaktika valvurid Vol. 2"
7

Režissöör: James Gunn
Kinodes alates: 28.04

Lisaks naljale on seekord filmis tugev nunnufaktor. Väike puujupike Groot võidab kindlasti kinoliste südamed juba esimesest kaadrist oma armsa soolotantsuga keset eluohtlikku tulevahetust. Kaastunnet äratav pilbas on kuulus oma ainukese lause poolest "Mina olen Groot," millele annab hääle "Kiirete ja vihaste" Vin Diesel.

Muljetavaldav näitlejate plejaad

Sündmustik tutvustab meile peategelaste sugulussidemeid. Põgenedes planeedilt, mille elanikud olid kullaga kaetud, saavad valvurid kokku Peteri isaga, kelle nimi on Ego (Kurt Russel). Paralleelselt arenevad nii armastus kui ka vihavaen Gamora ja tema kasuõe Nebula (Karen Gillan) vahel, kes kullainimeste juures vangis oli.

Ego tutvustab kadunud pojale tema jumalikke juuri ja täiuslikku loomingut, Gamora aga haistab midagi kahtlast selle kõige keskel. Samal ajal seavad nii kuldse planeedi rahvas kui ka ahned kosmosepiraadid sammud Ego planeedi suunas ja kirev madin näib vältimatu...

Lisaks on veel nimetada pooltosin staari: Sylvester Stallone, Sean Gunn, Michael Rooker, Laura Haddock, Chris Sullivan ja Pom Klementieff. Nalja viluks ja vilksamisi näidatakse veel figuure, kelle jätaks siin kohal mainitama. Vihjeks on "Rannavalve" ja "Knight Rider".

Filmi tugevus on huumor, nõrkus võibolla liigne märuliläbu ja kestvus.

KOMMENTAAR

Palk avalikuks ja kõik võidavad

Entusiastlik ja särav loovjuht, väga efektiivne puhastusteenindaja või klientide armastatud klienditoe spetsialist teenib kindlasti rohkem kui tema ametikaaslased, kes käivad tööl vaid selleks, et kuu lõpus laekuks pangakontole kokku lepitud summa. Või on see ikka nii?

Hea töösuhte alus on usaldus. Tööandja peab uskuma, et töötaja on oma tööle pühendunud ning rakendab kõiki võimeid täiel määral. Töötaja peab olema kindel, et tööandja on temaga aus ning loob talle keskkonna, kus ta oma võimeid täiel määral rakendada saab – ja maksab talle väärilist tasu.

Palkade firmasisene avalikustamine on maailmas, eriti USAs, tõusev trend. Näiteks on firma sees teada kõikide ökopoeketi Whole Foods töötajate palgad. Üsna väike sotsiaalmeediafirma Buffer on välja toonud koguni selged põhjused ja faktorid, mida firma väärilise töötasu maksmisel silmas peab.

Eestis seni tabuteema

Töötasust rääkimine on Eestis üldiselt tabu. Kui tegu pole just riigiametnikega, teavad vähesed, kui palju teenib nende kõrval tööd rügav inimene. Kohati võib kuulda kurja sosinat. Muidugi, tema saab ju ülemusega hästi läbi. Tema ei oska enda eest seista. Tõenditeta, kuulduste järgi otsuste tegemine ei saa mõistagi häid tulemusi tuua.

Spetsialistide seas on loomulik, et palgad erinevad: oskused, kogemused, vastutus ja tööpanus ei ole paratamatult võrdsed. Kompetentse saab aga arendada ning ennast tõestades vastutust juurde saada.

Aus, avatud ja hooliv tööandja selgitab töö- või arenguvestlusel, mis on hästi, mis on halvasti ja miks on töötasu just selline, nagu ta on. Sellest hoolimata pole töötajal pääsu kahtlustest – ega pakkumine pole liiga madal? Ehk olen ma rohkem väärt? Kas tööandja ikka hindab ja märkab seda, kui ma endast rohkem annan ja uusi oskusi omandan?

Palk pole asi, mida häbeneda. Kõrget tasu teeniv inimene peaks olema selle üle uhke. Madalamalt tasustatud töötaja aga peaks mõtlema selle peale, kuidas saada paremaks – või kuidas leida endale uus tööandja.

Avalikustamise poole liikudes ei saa kahtlemata mööda piinlikest vestlustest ning esialgu võib õhk kollektiivis jaheneda. Pikemas plaanis aitab see aga töötajal mõista, kuhu on võimalik jõuda ning mida on selleks vaja teha – või on lõplik tõuge kehva tööandja selja taha jätmiseks ja uue leidmiseks.

MÄRT BELKIN
Äripäev ajakirjanik

Madalamalt tasustatud töötaja peaks mõtlema, kuidas saada paremaks – või kuidas leida endale uus tööandja.

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: **www.aripaev.ee**
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Raha ei kohtu Eestis ettevõttega

Kesise kapitaliturU tõttu voolab raha lihtsalt Eestist välja, selle asemel et hoiustajalt ettevõtetesse liikuda.

Ettevõtete vähene investeerimisaktiivsus on Eesti majanduse suur murekoht. Kui ettevõtted näevad peamise põhjusena ebasoodsat investeerimiskeskkonda ja majanduse kehva väljavaadet, siis ettevõtteid süüdistatakse mugavuses. Põhjuse üle võib vaielda, aga tulemus on selgelt näha Eesti Panga statistikast – raha liigub kohaliku majandusse panustamise asemel riigist välja. Eelmisel aastal investeerisid Eesti ettevõtted ja investeerimisfondid välisriikide väärtpaberitesse ligi poole miljardi euro võrra rohkem kui välisinvestorid Eesti kapitaliturgudele.

On selge, et elatustaseme ja üldise heaolu kasvatamiseks ei piisa maksupoliitikaga raha ümberjaotamisest, vaid võti peitub ettevõtete tootlikkuses. Selleks on vaja investeeringuid. Kui aga kasvav majandus paistab silma hoiuste suure mahuga ja raha väljavooga teistesse riikidesse, võib kahtlustada majanduse struktuuriprobleemi.

Reguleerimata turg õitseb

Suurel investeerimisaktiivsusel on lisaks atraktiivsele majanduskeskkonnale veel teine eeldus – raha peab jõudma hoiustajalt ettevõtteni, kes oskab raha tööle panna. Selline majanduse vereringe toimub suuresti kapitaliturgude kaudu, mis peaks osapooled võimalikult väikese vaevaga kokku viima.

Tundub, et kapitaliturg ei toimi piisavalt efektiivselt ja on takistuseks majanduse kasvule. Sellele vihjab näiteks portfelliinvesteeringute suur väljavoog Eestist. Pensionifondidel ja teistel suurinvestoritel on raske panustada kohalikule turule, sest pole sobivaid väärtpabereid – ei ole kuhugi investeerida.

KRISTJAN PETJÄRV
Redgate Capitali väärtpaberite müügi ja kauplemise osakonna juht

Eesti kapitaliturg ei toimi piisavalt efektiivselt ning on takistuseks majanduse kasvule.

Teine indikaator on ühisrahastusplatvormide jõuline esiletõus, kus ettevõtted ja investorid saavad kokku väljaspool reguleeritud turgu. Kuigi on olemas nii projekt kui ka kapital, siis turul teineteist ei leita. Kapitaliturg ise tegutseb suhteliselt varjatult, näiteks igal aastal registreeritakse ligikaudu 100 miljoni euro eest uusi ettevõtete võlakirjaemissioone, mida üldjuhul avalikult ei pakuta.

Eesti pangad on tugevalt kapitaliseeritud ning üldjoontes ei peeta kapitali kättesaadavust investeerimisaktiivsust pärssivaks teguriks. Tasub aga vaadata laenunõudluse struktuuri. Viimasel 6–7 aastal on kinnisvaralaenude ja liisingute suur osakaal asendunud äriühingute tegevuse laiendamiseks võetavate laenudega. Tavaliselt on just äritegevuse laiendamiseks planeeritud kulutustele kõige keerulisem pangast finantseerimist leida.

Kui ühisrahastus sai tuule tiibadesse valdavalt pankade huviorbiidist välja jäänud kinnisvaraarendusi finantseerides, siis viimasel ajal on esile kerkinud üha rohkem tavapärase äritegevuse laiendamise projekte. Samuti on kasvanud Eesti mittefinantsettevõtete emiteeritud võlakirjade laenujääk, mis kinnitab, et pangafinantseeringule on vaja alternatiive ning probleem ei seisne ainult ettevõtete mugavuses.

Reeglid ajale jalgu jäänud

Kui on olemas nii investorid kui ka kasvavad ettevõtted, siis on kapitaliturgude vähese aktiivsuse põhjused ilmselt regulatiivsed piirangud ning vähene info. Suur probleem on iganenud määrus, mille järgi on väärtpaberite avalikuks pakkumiseks üle 100 000 euro vaja koostada prospekt, mis on suurele osale väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele koormav ning ebamõistlikult kulukas. Rootsis ja Soomes on piirmäär 2,5 miljonit eurot, Leedus ja mitmes teises riigis koguni 5 miljonit eurot. Seetõttu on avalikke väärtpaberite pakkumisi Eestis vähe ning ka investorite ring on piiratud. Sellest lähtuvalt on jällegi järelturul vähe kauplemist ning madal likviidsus peletab investoreid ja tõstab intressitaset.

Ka riigiettevõtete vähemusosaluste ja võlakirjade noteerimine kohalikel börsidel võiks olla samm, mis majanduse vereringet parandab.

Laenunõudlust jätkub

Samuti on takistuseks alternatiivsete finantseerijate piiratud võimalused kapitali kaasamisel. Kui ettevõttel ei õnnestu pangast kapitali kaasata, pöördutakse teiste krediidiandjate poole, kes on valmis väljastama ka suurema riski või pehmema tagatisega laene. Krediidiandjad omakorda peavad kapitali kaasama mitteavalikult, sest avaliku pakkumise korral oleks selline tegevus võrdsustatud hoiuste kaasamisega, mis nõuab pangalitsentsi. Selle taotlemine käib aga enamikule neist üle jõu. Nii ei jõua investorite kapital ka läbi kolmandate osapoolte ettevõtteni ning ainus variant on reguleerimata platvormid ja otselaenud, mis tõstatavad investoritele terve hulga uusi riske. Hoolimata kapitali kaasamise piirangutest on muude krediidiandjate osakaal laenuturul kasvu teel ning annab märku nõudluse suurenemisest.

Kuigi investeerimisaktiivsuse kasvu kõige olulisem tegur on soodne majanduskeskkond, ei saa majandus hakkama ilma toimiva kapitaliturutа.

KOMMENTAAR

Kes peab kartma robotit?

Ei maksa karta, et robotid või automatiseerimine eestlase töö ära võtab.

Selle asemel et laduda ostukorv kaupa täis üks kord nädalas, nagu on tavaks suurtes riikides, meeldib eestlastele toidupoes käia iga päev. Me eeldame, et kauplus on avatud südaööni ning personal alati valmis teenindama.

Sageli supermarketit külastav klient teeb kaupmehele loomulikult rõõmu. Nüansse arvesse võttes on klientide ootused aga liiga kõrged, millega kaasnevad kaupmehele suured kulud ning tasakaalu leidmine ei ole kerge.

Jaekettide kõige suurem valukoht on usaldusväärse ja lojaalse teenindaja tööjõuturult leidmine. Tulevikutrendid aga viitavad, et võib-olla 20 aasta pärast on supermarketites tööjõus ülekaal robotite käes.

McKinsey Instituudi uuringu kinnitusel on kaubandus üks esimesi valdkondi, mida on võimalik täielikult mehhaniseerida. Robotid on juba jõudnud müügisaalidesse – valdav osa poekülastajaid on kokku puutunud iseteeninduskassaga.

VAIDO PADUMÄE
Rimi Eesti tegevjuht

Kaubandus on üks esimesi valdkondi, mida on võimalik täielikult mehhaniseerida.

Käibe järgi on kaupluses kõige rahulikum aeg esimesed ja viimased paar tundi, kuid tihedas konkurentsis ei saa keegi lubada, et paneb poe teistest varem kinni, sest iga klient on kulda väärt. Tulevikus võiks olla üks võimalus see, et vahetult enne sulgemist saab maksta ainult iseteeninduskassas – mõistlikumaks muutuks ka müüjate tööaeg. Kõik võidavad.

Iseteeninduskassad on üsnagi aktiivselt kasutuses, kuid alati on neid, kellele uus tehnoloogia ja süsteem on harjumatud, eriti torkab see silma vanemate inimeste hulgas, kelle jaoks on tähtis suhtlus müüjaga. Kliendile on automaatkassa puhul oluline anonüümsus ning kiire ja lihtne ostmine.

Konkurents sunnib

Astudes paar sammu edasi, jõuame nutikate ostukärudeni. Praegu töötab selliseid kärusid välja Wal-Mart. Käru aitab külastajal tooted riiulitelt üles leida, sõidab ise vajalikku kohta ning leiab tee tagasi kliendi juurde.

Wal-Mart usub, et uue tehnoloogia kasutuselevõtmisse tuleb panustada, kuna nad peavad konkureerima suurte e-poodidega, näiteks Amazoniga, mis kasutab oma ladudes juba 30 000 roboti abi. Amazonis tegutseb ka suur IT-spetsialistide armee, mis kasvab igal aastal.

Inglise *online*-supermarket Ocado võttis eelmisel aastal lisaks 200 kvalifitseeritud insenerile tööle 200 uut tehnoloogiaeksperti, kasvatades nende arvu ligi tuhandeni. Järgmisel aastal loodavad nad tööle värvata veel sadakond spetsialisti ning veenda rahvusvahelisi jaemüüjaid kasutama just nende tarkvara ja tehnoloogiat.

IT pealtung on kaubanduses totaalne. Kui ettevõtte kulu on tänu automatiseeritud tööle väiksem, aga teenust või toodet müüakse ikka sama hinnaga, suureneb ettevõtte kasum.

Tuleviku töökohad on kindlasti teistsuguse iseloomuga, kui praegu oleme harjunud nägema. Töö otsa ei saa. Ta muutub lihtsalt kogu aeg targemaks.

JUHTKIRI

Pole aus häid ideid ainult endale hoida

Parimal juhil on kaalu peale oma ettevõtte ka terves Eestis, ettevõtjate ratsionaalne hääl võiks kosta ka valitsuse kõrvu.

Eilsel Pärnu juhtimiskonverentsil kuulutati välja Eesti parima juhi nimi. Saja esiletõstetu seast valiti tänavu kõige-kõige paremaks ABB Eesti juht Bo Henriksson – mees, kes on Eesti ärikultuuri vundamenti kindlasti ühe olulise põhjamaise killu lisanud.

Äripäev tunnustab kõiki parima juhi konkursile esitatud ettevõtete juhte, aga tahaks näha neid aktiivsemalt sõna võtmas ühiskonnale olulistel teemadel ka väljaspool oma valdkonda.

Ideaalse juhi esimene eeldus on hea isiklik maine, nii näevad ette ka parima juhi valimise tingimused. Tõeliselt head juhti tunnustab isegi konkurent, kes on talle alla jäänud.

Tulemust näeb ettevõtte edust

Loomulik on, et suurepärase juhi käe all käib ettevõtte käsi hästi, sest see peaks ju esmaselt juhtimise kvaliteeti näitama. Ettevõte on endale majanduse üldpildis kindla koha võtnud, kasvatab käivet ja on kasumis. See on ihaldusväärne töökoht nii neile, kes ettevõttes tööl, kui ka neile, kes ametit alles õpivad.

Lisaks on ettevõttel näidata midagi natuke erilist viimasel aastal: paindlikkust ja leidlikkust, uute võimaluste otsimist, sellist heas mõttes näljast olekut.

Kui juhi isiklik renomee ja ettevõtte käikäik on korras, siis on ettevõtjal kaalu, et kaasa rääkida ka Eesti asjades üldisemalt. Ja see on juba suurepärase juhi üks näitaja.

Paratamatult koguneb ettevõtte juhi kätte kõvasti informatsiooni, mille põhjalt järeldusi teha – oma valdkonnast, partneritelt, müügikanalitest, klientidelt, teistelt juhtidelt. Omavahel arutades sünnivad mõtted ja ideed või ka terav kriitika, mida sinnapaika vedelema jätta oleks patt.

Mõjuka juhi tehtud avaldustel on jõudu. Näitab ju seisukohavõtt, et asju aetakse varjamatult ja positsioonid on selged. Tõsi on muidugi see, selge seisukohaga inimene seab ennast ka märklauaks. Ei ole meil veel väitluskultuur nii kõrge, et idee asemel isikut ei rünnataks. Tugeva juhi jaoks see aga vaevalt ka midagi uut on.

Kui ettevõtete juhid enda nimel sõna võtavad, siis puudutab teema enamasti oma tegevusala. Kui esimesed meelde tulevad nimed öelda, siis näiteks Tartu Õlletehase juht Tarmo Noop ja või Graanul Investi omanik Raul Kirjanen. Selged seisukohad, argumente rohkem, kui ära kuulata jõuad. Suurepärane. Aga ühtlasi annab see aimata, et neil on põhjendatud ideid rohkemgi. Ja mitte ainult neil muidugi.

Viimasel hetkel läheb kiireks

Pigem on erialaliidud see koht, kus juhid mõjutavad enamat kui vaid oma ettevõtet. Selline laiema taustaga ühendus on hea partner riigi institutsioonidele, kellel on vaja mingi valdkonna reegleid muuta. Töö käib neis ühendustes enamasti vaikselt ja tõhusalt ja parimal juhul on sellel ka tubli tulemus.

Tõeliselt häälekaks muutuvad ettevõtjad alles siis, kui maja juba põleb. Riigikogu kolmapäevase seadusepäeva eel maja põles ning siis ettevõtjad ennast tagasi ei hoidnud – seisukohti, argumente ja emotsioone tuli nii juhtide kui ka liitude suust.

Mis kasu saab ettevõtja, kes teda otseselt mitte puudutavates ühiskonna asjades kaasa räägib? Hea renomee ja tuntuse, mis on kõva valuuta. Kaudselt kergitab kogu ettevõtluse mainet ja kallutab avalikku arvamust praktilise terve mõistuse poole.

LOE ÄRIPÄEVAST

Kaanelugu "Parim juht hakkab end taas käivitama", tänases lehes lk 4–5

ÄRIPÄEV EETRIS

Kogu aeg peab endas kahtlema

Konkursi Parim Juht 2017 finalist ja EfTEN Capitali juht Viljar Arakas räägib saates, kuidas tema juhib, miks ta igal aastal kuu aega Eestist ära on ja miks peab endas kogu aeg kahtlema. Samuti tuleb juttu sellest, kelle alluvuses ta ise tahaks töötada.

▶ **Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.**

110

miljoni euroga trahvis Euroopa Komisjon Facebooki eksitava informatsiooni eest, kuna see teatas WhatsAppi ülevõtmist plaanides, et ei suuda nende kasutajaid automaatselt ühendada.

REPLIIK

Artur Talvik, ärge minge!

Kas te suudate peale Artur Talviku meenutada mõne riigikogu korruptsioonivastase komisjoni esimehe nime? Otsingu abiga tuvastate mõne. Aga mida nad tegid seal? – No vaat.

VILJA KIISLER
Äripäeva arvamustoimetaja

On tuline kahju, kui korruptsioonivastasest komisjonist saab seesama, mis ta ennegi oli: mugava aelemise koht.

Talvik seevastu on teinud nii, et on, mida mäletada. Tallinna Sadam, Arsenal, Arvo Sarapuu ärid. Kõik need teemad on avalikkuse tähelepanu keskmesse sattunud suuresti sellepärast, et Talvik on afääride peategelased korruptsioonikomisjoni ette tirinud. Ta pole vaka all hoidnud oma arvamust ei Toomas Hendrik Ilvese Ärma-saagas ega Edgar Savisaare kriminaalasjas – tegelikult mitte üheski küsimuses, kus kõne all on maksumaksja raha väärkasutamine või muud valgust kartvad teod.

Korruptsioonikomisjoni tegevus on olnud ühe mehe *show* – vahel ka edevusest kantud ja kohati ennast kordav, aga suures joones õige ja vajalik: kus vassitakse, varjatakse ja varastatakse, seal tulebki näidata, mis elukad kivi all pesitsevad. See pole olnud kerge töö: enamikule komisjoni ette kutsututest ütleb Talvik ju sina. Ime siis, et mõned mehed ja naised ei taha tere vastu võtta.

Ei mina tea, kas parteid kütsid Talvikul jalgealuse kuumaks või on komisjonist lahkumise põhjus asumine erakonna ja fraktsiooni etteotsa, aga – no palun, ärge minge! Andres Herkel on intelligentne inimene, aga nõnda nagu temast polnud parteijuhti, pole temast ka teie asendajat korruptsioonikomisjoni vedajana. On tuline kahju, kui sellest komisjonist saaks seesama, mis ta ennegi oli – üks mugava aelemise koht.

INVESTEERIMINE

Miinuses Venemaa aktsiafondide juhid pisaraid ei vala

Sel aastal on suurimat tõusu näidanud Nordea aktsiafondid, tabeli viimasest otsast leiab aga Venemaaga seotud fondid.

INDREK MÄE
indrek.mae@aripaev.ee
Äripäev

Kuigi tabeli lõpus on SEB Russia Fund, mille tootlus on sel aastal 3,96 protsendiga miinuses, leiab selle fondi juht Pavel Lupandin, et fondil on läinud päris hästi. "Oma võrdlusindeksit lõi fond aprilli lõpus 6,4 protsendiga," selgitas ta.

Kuigi ka Trigoni Venemaa fond on 1,7 protsendiga miinuses, on Trigon Fundsi juhatuse liige Mehis Raud selle käekäiguga rahul. "Kolme aasta tootluse lõikes valis Thomson Reuters selle aasta kevadel meie fondi parimaks Venemaa fondiks maailmas," rõõmustas ta.

Parimat tootlust on sel aastal näidanud aga Nordea Indiasse ja Aasiasse investeerivad fondid ning Nordea Emerging Stars Equity Fund. "Need fondid on suutnud pakkuda Aasia aktsiaindeksist paremat tootlust," märkis Nordea säästu- ja investeerimistoodete juht Anton Skvortsov.

Venemaa vajab stiimulit

Venemaa suhtes on investorid Lupandini sõnul aasta algusest peale skeptilised olnud ning kartnud, et Trump muudab sanktsioonide poliitikat. See viib raha Venemaa turult välja ja survestab indeksis olevaid suuremaid ettevõtteid.

Sellegipoolest näeb Lupandin Venemaal ka positiivset. "Paremini on läinud sealsetel tehnoloogiaettevõtetel ja näiteks Aeroflotil, samuti paistab Sberbank oma võrdlusgrupis tugeva tegijana," tõi ta näiteid. Venemaa majandus on tema hinnangul ka üle saanud madalseisust ja inflatsioon läheneb 4 protsendile. "Intressid on endiselt suhteliselt kõrgel ning see on loonud rublas atraktiivse *carry trade*'i võimaluse – intressid võiksid allapoole tulla sel aastal ja see peaks toetama majandust tervikuna." Eelisseisus olevaks peab ta näiteks kinnisvarasektorit.

Swedbanki fondijuhi Ene Õunmaa sõnul on aga majanduskasvu paranemise ootus Venemaal juba aktsiatesse sisse arvestatud. "Sealne aktsiaturg tõusis eelmisel aastal rohkem kui 60 protsenti, edasiseks aktsiahindade tõusuks oleks vaja positiivseid üllatusi, kas nafta hinna või majanduskasvu alalt," rääkis Õunmaa.

Õunmaa juhtis tähelepanu, et Brenti toornafta hind on alates aasta algusest euro vääringus kukkunud üle 13 protsendi. "OPECi tootmine on jooksval aastal küll langenud, kuid on endiselt väga kõrgel tasemel," ütles ta. "Samuti on ikka veel kõrgel tasemel USA naftavarud ning kiiresti on tõusnud USA aktiivsete nafta puurtornide arv ehk teadaolevate andmete põhjal pole nafta hinna kiiret tõusu oodata." Venemaa majanduses on tema sõnul näha esimesi märke olukorra stabiliseerumisest nii tööstussektoris kui ka jaekaubanduses, kuid need on hindades juba sees ja taastumine on suhteliselt aeglane.

Skvortsov peab Nordea fondide edu saladuseks ehk suurimateks mõjutajateks aga globaalse majanduse paranevaid väljavaateid, mistõttu suurenevad ka ettevõtete kasumiprognoosid. "See on aidanud maailma aktsiaturgudel tõusu jätkata," märkis ta. "Siiamaani USA aktsiaturust maha jäänud arenevad riigid on sel aastal võtnud liidripositsiooni, mida on ka näha meie fondide tootluse edetabelis," viitas ta Nordea Emerging Stars Equity Fundi edule.

Isegi Türgis soodsad tuuled

SEB Eastern Europe ex-Russia Fundi fondijuht Alo Kullamaa, kelle juhitava fondi maht on kasvanud 137,7 miljonilt eurolt 194 miljonile, näeb samuti arenevatel turgudel potentsiaali. "Kesk-Euroopa riikide, nagu Poola, Ungari, Tšehhi ja Rumeenia makromajanduslik olukord on praegu väga tugev ning väljavaade hea, ka Türgit nähakse rahvusvaheliselt vähem riskantse ja poliitiliselt stabiilsemana pärast hiljutist põhiseaduslikku referendumit, mis kinnitas president Erdogani võimu," selgitas ta. Õunmaa märkis, et referendumi järel olid Türgi ettevõtete tulemused pigem head, kuid euroinvestorid peaksid jälgima liiri käekäiku, mis on euro suhtes nõrgenenud.

Raud tõi aga Ida-Euroopa aktsiaturgude peamiste mõjutajatena esile Lääne-Euroopa positiivsed valimistulemused ja endiselt hea makromajanduse dünaamika. "Venemaa puhul on tegemist pigem konsolideerumisfaasiga pärast kaht ülitugeva tootlusega aastat," sõnas ta.

Ka SEB Eastern Europe Small Cap Fund

VÕRDLUS

Aktsiafondide lipulaevaks Nordea, põhjast leiab Venemaa

selle aasta tootlus, %

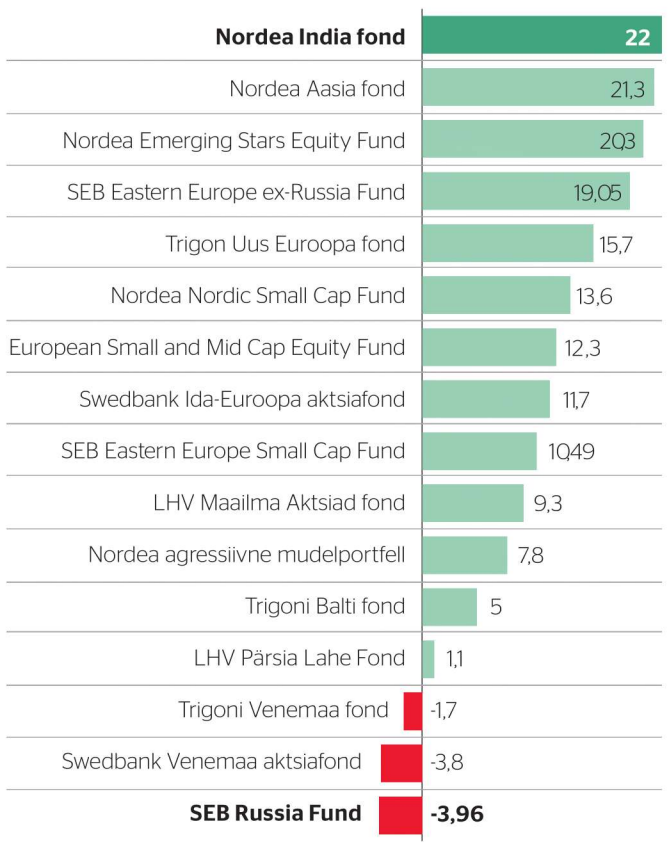

ALLIKAS: EESTIS TEGUTSEVAD PANGAD

Äripäeva Akadeemia

Viis olulist mälutehnikat

15.06.2017

Tauri Tallermaa

€ 259 € (km-ga 310,80 €)

Kuidas korrastada oma mälutegevust ja jätta meelde õigeid asju?

Info ja registreerimine: Maie Viilup / tel: 667 0286 / e-post: maie.viilup@aripaev.ee / akadeemia.aripaev.ee

◀LHV Pärsia Lahe Fondi juht Joel Kukemelk ootab mai lõpus OPECi kartellilt sõnumit, mis peaks nafta hinda kergitama.
FOTO: ANDRAS KRALLA

teenis oma tootluse peamiselt arenevatelt turgudelt. "Olulised panustajad meie tootlusesse sel aastal on olnud Kasahstani pank Halyk, Rumeenia naftaettevõte Petrom, Gruusia pank TBC, Vene kinnisvaraarendaja Etalon ja Türgi rafineerimistehas Turpas," loetles fondijuht Marko Daljajev edukaid investeeringuid.

LHV aktsiafondidest läks edukaimalt Maailma Aktsiate Fondil, mille osaku väärtus tõusis 9,3 protsenti, viimaste aastate kõrgeimale tasemele. Tootlus saadi peamiselt Euroopa börsidelt. "Aktsiate hinda on aidanud tõsta paranev majanduskeskkond ja ettevõtete kasumite kasv," rääkis Maailma Aktsiate Fondi juht Mikk Taras. "USAs oleme investeerinud rohkem ainult tehnoloogiasektorisse, mis on näidanud tugevat kasvu," lisas ta.

Seejuures keskendus Tarase fond tugeva rahavooga Lääne-Euroopa, Skandinaavia ja Balti ettevõtete leidmisele. "Oleme müünud USA aktsiaid, kuna hinnatase on muutunud hiljutise tõusu järel kõrgeks," mainis Taras fondiga tehtud muudatusi.

LHV Pärsia Lahe Fondi survestasid aga madalal püsiv nafta hind. "Keerulistes oludes on õnnestunud aasta algusest siiski fondi tootluseks 1 protsent kätte saada," märkis fondi juht Joel Kukemelk. "Aasta alguses on turuosaliste tähelepanu olnud eelkõige energiahindadel, ettevõtete kvartalitulemustel ning GCC (Pärsia Lahe Koostöökogu) riikidest tulevatel reformiuudistel," tõi ta näiteid tulemusi mõjutanud teguritest.

Seejuures on fond suunanud oma rahast suurima osa Araabia Ühendemiraatidesse ja Saudi Araabiasse ning kasvatanud oma portfellis kinnisvarasektori osakaalu.

Stabiilne tulevik

Kullamaa sõnul suhtutakse pärast Hollandi parlamendivalimisi ja Prantsusmaa presidendivalimisi Euroopa Liidu pikaajalistesse tulevikuväljavaadetesse rahulikumalt. Raud aga leiab, et poliitilisest ja makropildist tulenev positiivsus on turgudel juba praeguseks hinnas sees. "Ettevõtete hinnatase juba peegeldab lähiaastate paranenud väljavaateid," arvas ta. "Seega fundamentaalset põhjust aktsiaralli jätkumiseks ma praegu ei näe."

Skvortsov leiab, et suure tõenäosusega pakuvad arenevad turud paremaid võimalusi, sest nende praegune hinnatase on võrreldes teiste turgudega soodsam. "Paranev maailmamajandus ning tööturg tähendavad ka seda, et inflatsioonisurve kasvab ja suured üleilmsed keskpangad on andnud selgelt mõista, et astuvad järkjärgulise rahapoliitika karmistamise teed," viitas ta sellele, et arenenud turgudel võib ees oodata raskem aeg.

Kukemelk ootab aga mai lõpus OPECi sõnumit, mis peaks nafta hinda kergitama. Samuti kaupleb LHV Pärsia Lahe Fondi üksikinvesteeringute portfell väga madalal hinnatasemel ning mõne positiivse katalüsaatori realiseerumisel võib sel aastal oodata korralikku tulemust.

TEHING

Colgate'i juht viitas müügile

Esmatarbekaupade tootja Colgate-Palmolive'i juht Ian Cook vihjas, et ettevõte võidakse maha müüa, vahendas MarketWatch.

The Post kirjutas, et Colgate-Palmolive'i toodete vastu on tarbijate huvi vähenenud ning see on pannud juhtkonnale pähe müügimõtted. Cooki hinnangul võiks ettevõtte hinnaks kujuneda 100 dollarit aktsia kohta, mis tähendaks kokkuvõttes enam kui 88 miljardi dollari suurust hinda.

88

miljardi dollari kandis võib olla hind, millega Colgate-Palmolive müüki läheb.

Allikate sõnul on ettevõtte juures maad kuulamas käinud konkurent Unilever, kes näib Colgate-Palmolive'ist huvitatud olevat. Eelmisel nädalal toimunud investorite kohtumisel olevat Cooki käest ka küsitud, mida too teeks, kui Unilever tõesti raha letti lööks ja ostupakkumise esitaks.

"Meie ülesanne ettevõttena on toota kasumit aktsionäridele. See on see, millele me keskendume ehk las spekulatsioonid olla," jäi Cook kidakeelseks.

Peale Unileveri on räägitud, et Colgate-Palmolive'i võimalikud kosilased on ka Nelson Pelz, Johnson & Johnson ja 3G Capital.

Colgate pole Cooki väljaütlemisi kommenteerinud.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

REKLAAM

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	1,05	1,05	1,55	1,55	1,65	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägilt	kuu püsijäägilt
Danske Bank	kontakteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele;
(4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt,
Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

REKLAAM

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE3300111038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1 000	3 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
IuteCredit Europe A8	EE3300111194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
IuteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000

REDGATE CAPITAL

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

REKLAAM

LHV Varahaldus

17.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,61	1,61	1,61	2,61	1,73	4,42	4,13	4,58	692 298 808
Pensionifond M, EUR	1,26	1,26	1,26	1,85	1,10	2,63	3,40	3,91	85 560 160
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,79	-0,20	-0,20	1,95	2,52	63 596 943
Pensionifond XL, EUR	1,41	1,41	1,41	3,00	2,13	5,69	4,72	5,43	118 459 458
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,28	-0,21	-0,16	1,94	2,71	20 454 936
Täiendav Pensionifond, EUR	1,64	1,64	1,64	3,21	2,62	7,08	6,20	6,57	9 240 290
LHV Pensionifond Indeks	0,69	0,69	0,69		2,89	-	-	-	5 287 042
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,70	0,70	0,70		5,62	-	-	-	926 301
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,75	1,76	1,76	8,50	1,07	4,50	4,88	7,04	4 717 428
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,79	0,79	2,00	-0,41	-0,74	0,60	1,78	536 659
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,38	11,49	11,49		1,36	3,56	-8,12	8,35	11 864 283,17
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,27	10,38	10,38		9,55	23,93	8,17	6,49	4 144 981,93
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,56	6,63	6,63		9,55	23,93	8,17	6,49	-

Nordea Pensions Estonia

17.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,13	1,13	1,13	6,31	2,18	8,29	4,1	5,27	210 722 415,96
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,98	0,98	0,98	9,59	2,77	12,65	6	6,85	28 624 829,26
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	4,02	1,27	4,21	2,41	3,46	23 432 673,38
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,22	-0,29	-0,24	1,51	2,06	12 917 607,36
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,52	1,56	1,54	12,49	2,54	15,85	7,55	9,05	10 702 429,43
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,80	0,81	0,80	3,54	0,72	3,35	2,92	3,51	2 344 559,40

Trigon Asset Management

17.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Trigon Balti Fond C, EUR	19,51	20,20	19,81	6,47	3,79	13,62	15,09	11,85	1 463 498,16
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	31,82	32,95	32,30	11,60	15,82	33,84	9,44	13,63	108 607 912,59
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	23,38	24,21	23,74	20,71	-4,53	46,67	14,95	4,36	12 786 724,14

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

toimetaja Liina Laks
tel 667 0097
toimetajad@aripaev.ee

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Üks raamat, saja raamatu tarkus

Kui oleks minu teha, siis oleks Alexander Elderi äsja ilmunud raamat kõigile kohustuslik kirjandus.

Lõpuks ometi on Eesti finantskirjandus astunud ühekorraga nii 20. kui 21. sajandisse ning ilmunud on esimene eestikeelne kauplemisõpik. Minu rõõm on seda suurem, et esimene raamat sai kohe ka selline, mida söandan kõhklusteta kõigile soovitada. Ei ole mina oma pika elu jooksul paremat kauplemisõpikut leidnud, ei ole seda leidnud ka Soome börsilegend Seppo Saario, kel turukogemust rohkem kui paljudel meist vanust. Me ei ole sugugi erandid. Elderi raamatu võlu on selle sisukuses ja lihtsuses.

Muudab kauplemise mõistetavaks

Esmapilgul keerulisena tunduvad terminid, instrumendid ja indikaatorid on põhjalikult lahti seletatud ning toetatud praktiliste näidetega. Analüüsimeetodite ja kaubeldavate instrumentide kõrval leiavad põhjalikku käsitlemist psühholoogia, kauplemissüsteemid ja riskijuhtimine. Üks kauplemisega seotud müüt murtakse teise järel. Tõenäoliselt üllatute raamatut käes hoides positiivselt. Olete te siis juba kogenud kaupleja või alles alustav investeerimishuviline.

Olen vahel kuulnud ka väidet, justkui peaks pikaajalised investorid kauplemisest kauge kaarega eemale hoidma. Mõneti võib neil ju õiguski olla, sest kauplemine ei ole kindlasti kiirtee rikkuseni, vaid nõuab järjekindlat ning distsiplineeritud tegutsemist. Kuigi me ise pahatihti vormelirooli või olümpiale osalema ei satu, huvitab meid ometi, millised on mängureeglid ja kuidas saavutatakse edu. Maratoni joosta või ringrada sõita võib ju ka lihtsalt oma rõõmuks, mitte ainult selleks, et sellega tingimata pere ära toita. "Börsikauplemine kui elatusallikas" annab teile selge äratundmise, kas ja kui, siis mil määral on kauplemine teie jaoks. Tõtt-öelda on mõningad tõed selles raamatus sedavõrd sügavad ja elulised, et otsustasin kinkida ühe eksemplari oma naisele ja teise oma börsikaugele emale. Investeerimishuvilise hinge kosutab see teos samamoodi nagu Dostojevski kirjandushuvilise oma ja stiililt on raamat sama kergesti loetav nagu Hemingway.

Võimalus kohtuda autoriga

Minusuguste investorite jaoks, kellel ainuüksi sõna "aktsia" silmad särama paneb, pole see aga kindlasti raamat, mida pelgalt hingekosutuseks lugeda. Suurim edu saadab neid, kes võtavad selle endale töövahendiks. Mina asetasin trükisooja raamatu endale töölauale ja leidsin sealt juba üsna mitu praktilist nõuannet, mida kohe kasutama hakata. Kindlasti vääriks kaante vahele panemist ka Eesti juurtega, kuid suurema osa elust USAs elanud autori värvikas elukäik. Õnneks saame tema eduloost vahetult osa juba järgmisel nädalal, mil ta esineb raamatu ilmumise puhul esimest korda Eestis Äripäeva korraldatud konverentsil. Teda intervjueerib legendaarne korrespondent ja saatejuht Neeme Raud. Kohal on Skandinaavia finantsmeedia, Seppo Saario ja paljud teised. Tasub tulla!

> **Investeerimishuvilise hinge kosutab see teos samamoodi nagu Dostojevski kirjandushuvilise oma ja stiililt on raamat sama kergesti loetav nagu Hemingway.**
>
> investor Toomas

TASUB TEADA
Kohtu autoriga!

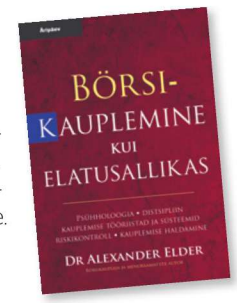

Alexander Elderi kõrval astub 2. juunil toimuval ingliskeelsel konverentsil üles Soome investeerimislegend Seppo Saario. Konverentsil on eestikeelne sünkroontõlge.
Päev hiljem, 3. juunil toimub ühepäevane koolitus.
Jäänud on veel viimased kohad!
Täpsem info ja päevakava:
www.elder.aripaev.ee
Raamatut, koolitust ja konverentsi toetavad LHV ja Admiral Markets.
ALLIKAS: ÄRIPÄEV

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL
Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus

–0,09%

väärtus 280 807,38 eurot
49% aktsiad / **44%** raha / **7%** võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Apple	**0,74**
Baltic Horizon Fund	0
Olympic EG	0
Microsoft	–0,07
Tallink	–0,11
Apranga	–0,38
Berkshire Hathaway B-aktsia	–0,41
Ryanair	–1,26
Statoil	–2,47
Lerøy Seafood	**–2,6**

Viimased tehingud

Müüs: 11. mail 210 Leroy Seafoodi aktsiat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 10 043,35 eurot. Teenustasu oli 15,06 eurot.
Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN
52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

1110,82 **-0,50% ▼**

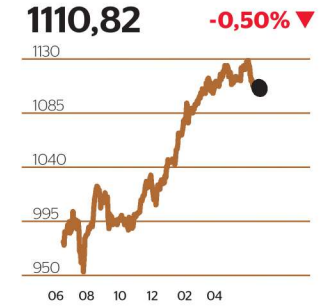

perioodi kõrgeim	1132,03
perioodi madalaim	955,95

BÖRSIFIRMA
Facebook sai Euroopalt suure trahvi

Euroopa Liidu konkurentsiamet trahvis Facebooki 100 miljoni euroga, sest viimane andis 2014. aastal WhatsAppi omandamise kohta eksitavat informatsiooni. Süüdistus seisneb selles, et Facebook lubas algselt WhatsAppi üle võttes selle kasutajaid automaatselt Facebookiga mitte liita. Kuid kaks aastat hiljem tehti seda ikkagi.
"Leidsime, et tehniline lahendus selleks, et kahe platvormi kasutajad omavahel liita, oli olemas juba ülevõtmise hetkel," viitas konkurentsiamet sellele, justkui oleks Facebookil olnud liitmisplaan algusest peale.
Konkurentsiamet kiitis varem WhatsAppi Facebooki-poolse ülevõtmise heaks ning trahviotsus seda ei mõjuta ega pööra ümber, kinnitavad analüütikud.

PANE TÄHELE

Briti nael tegi hüppe. Briti nael kerkis tasemele, kus see pole olnud alates septembrist. Ühe naela eest sai soetada 1,3 dollarit. Põhjuseks suuresti dollari nõrgenemine ja Suurbritannia tarbimiskasv.

Aasia turud langesid, dollar nõrgenes. Põhjuseks süvenev skandaal Donald Trumpi ümber. Nimelt süüdistatakse viimast föderaalmenetlusse sekkumises.

Google muutis fookust. Nüüdsest keskendutakse Androidi arendamise asemel peamiselt rakenduste väljatöötamisele.

BÖRSIKAUBAD

Kütused 18.05

USD	
Nafta IPE, bbl	51,90
Nafta NYMEX, bbl	48,73
Mootoribensiin, t	543,50
Diislikütus, t	472,25
Kerge kütteõli, t	464,75
Masuut (1% väävel), t	320,75
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,192

Põllumajandus 18.05

nael = 453,59 g

Kohv NYBOT, USc/nael	132,20
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	448,70
Kakao NYBOT, USD/t	2082,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	148,95
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	362

Värvilised metallid 17.05

USD/t

Alumiinium LME	1926
Vask LME	5597
Plii LME	2114,5
Nikkel LME	9200
Tina LME	19975
Tsink LME	2579

Väärismetallid 18.05

USD/unts, unts = 31,105 g

Kuld COMEX	1255,67
Plaatina NYMEX	935,52
Pallaadium NYMEX	766,20
Hõbe COMEX	16,74

VALUUTA

Euroopa Keskpank

Austraalia dollar	AUD	1,501
Bulgaaria leev	BGN	1,956
Hiina jüaan	CNY	7,655
Hongkongi dollar	HKD	8,657
India ruupia	INR	71,261
Jaapani jeen	JPY	124,820
Kanada dollar	CAD	1,514
Korea won	KRW	1244,790
Norra kroon	NOK	9,371
Poola zlott	PLN	4,187
Rumeenia leu	RON	4,558
Singapuri dollar	SGD	1,550
Suurbritannia nael	GBP	0,857
Šveitsi frank	CHF	1,092
Taani kroon	DKK	7,440
Tai baat	THB	38,370
Tšehhi kroon	CZK	26,435
Türgi liir	TRY	3,947
Ungari forint	HUF	309,420
USA dollar	USD	1,112

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▼
9,7573

EUR/RUB ▼
63,0276

BÖRS

Tallinn 18.05

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,410	0,00	-	16,5	4,9%	0,81	0,7%
Baltika	0,280	-3,45	1 200	59,8	4,1%	2,46	0,0%
Ekspress Grupp	1,350	0,75	4 094	9,2	9,1%	0,83	4,4%
Harju Elekter	4,200	-0,94	12 321	2,6	48,3%	1,27	4,3%
LHV Group	9,530	-0,73	103 420	12,5	21,0%	2,63	1,6%
Merko Ehitus	9,490	-0,84	13 292	27,5	5,0%	1,37	4,3%
Nordecon	1,330	-0,75	3 112	14,1	8,9%	1,26	6,8%
Olympic EG	1,700	0,00	229 946	8,9	26,6%	2,37	5,9%
PRFoods	0,372	-0,53	37	32,9	1,9%	0,63	0,0%
Pro Kapital Grupp	1,900	0,00	-	-	-2,7%	1,24	0,0%
Silvano FG	2,430	-2,02	78 029	9,4	24,2%	2,27	4,1%
Skano Group	0,560	0,00	-	119,6	-23,0%	0,56	0,0%
Tallink Grupp	0,930	-0,11	84 776	14,2	5,4%	0,77	3,2%
Tallinna Vesi	13,300	0,00	47 567	13,9	20,1%	2,81	4,1%
Tln Kaubamaja	9,000	-1,32	22 095	14,3	15,4%	2,20	7,0%
Trigon PD	0,693	7,28	4 442	148,0	-2,1%	1,30	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,298	0,00	15 310	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Riia 18.05

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,86	-3,30	15,4	0,5	-
Latvijas Gaze	9,23	-0,65	11,4	0,6	-
Olainfarm	10,10	1,41	14,2	1,5	-
SAF Tehnika	4,71	-1,67	14,8	1,2	-

Helsingi 18.05

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	5,52	-1,25	19,0	4,0	2,9
Citycon	2,20	-1,88	14,7	0,8	6,6
Elisa Comm.	33,47	-1,21	20,3	5,1	4,5
Finnair	5,15	-0,39	-	0,8	-
Fortum	13,76	-0,07	24,1	0,9	-
HKScan	3,21	0,31	-	0,4	5,0
Kesko	43,91	-1,46	48,8	2,1	4,6
Neste Oil	36,97	-1,62	-	2,4	3,5
Nokia	5,50	-0,72	-	1,6	-
Olvi	30,24	0,13	17,9	3,0	2,5
PKC Group	23,55	0,00	36,18	3,6	-
Stockmann	6,62	-1,56	-	0,5	-
Stora Enso	11,03	-2,90	-	1,5	-
UPM Kymmene	23,96	-2,28	-	1,6	4,0
YIT	7,07	-0,91	-	1,6	3,1

Vilnius 18.05

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,6	-0,38	-	2,6	6,2
City Service	-	-	-	-	-
Invalda	4,550	0,00	-	1,1	-
Linas Agro	0,638	-1,85	15,6	0,6	-
Panevezio Statybos	0,989	-2,08	-	1,5	-
Siauliu Bankas	0,484	2,11	2,2	1,2	-
Snaige	0,310	0,00	-	0,6	-

Olainfarm ▲
1,41%

Baltika ▼
-3,45%

LOE VEEBIST

Värsked börsiuudised: **www.aripaev.ee/bors**
Turuülevaade: **investor.aripaev.ee**

reklaamitoimetaja Marina Altmaa
tel 667 0161
marina.altmaa@aripaev.ee

BIOMARKET

Nii terve ja rõõmus...

Avame 19. mail!

Kaubamaja Biomarket | Rocca Al Mare Biomarket | Solarise Biomarket | Ülemiste Biomarket | Mustamäe Biomarket | Balti Jaama Turu Biomarket | Viimsi Biomarket | Tartu Biomarket | Pärnu Biomarket

www.biomarket.ee

Äripäev
Reede, 19. mai 2017
nr 96 (5694) 3 eurot
ISSN 1406-2585